

**Národní zpráva Energetického regulačního
úřadu o elektroenergetice a plynárenství
v České republice za rok 2016**

červenec 2017

Seznam nejpoužívanějších zkratk

ČR	Česká republika
ERÚ, úřad	Energetický regulační úřad
CEER	Rada evropských energetických regulátorů
ACER	Agentura pro spolupráci energetických regulátorů
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EK	Evropská komise
V4	Visegrádská čtyřka
innogy GS	innogy Gas Storage, s.r.o.
MND GS	MND Gas Storage a.s.
Moravia GS	Moravia Gas Storage a.s.
EZ, energetický zákon	zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů

Obsah

1.	Úvodní slovo předsedkyně ERÚ	3
2.	Hlavní události na trhu s elektřinou a plynem.....	5
3.	Elektroenergetika	7
3.1.	Regulace sítí	7
3.1.1.	Oddělení a nezávislost provozovatelů soustav (Unbundling)	7
3.1.2.	Fungování z technického hlediska	8
3.1.3.	Síťové tarify uplatňované za propojení a přístup	9
3.1.4.	Přeshraniční problematika.....	10
3.1.5.	Soulad s dalšími právními předpisy (Compliance)	17
3.2.	Prosazování hospodářské soutěže.....	20
3.2.1.	Velkoobchodní trhy.....	20
3.2.2.	Maloobchodní trhy	22
3.2.3.	Doporučení k cenám dodávek, provádění šetření a uplatňování opatření k prosazování efektivní hospodářské soutěže	24
4.	Trh s plynem	26
4.1.	Regulace sítí	27
4.1.1.	Oddělení a nezávislost provozovatelů soustav (Unbundling)	27
4.1.2.	Fungování z technického hlediska	28
4.1.3.	Síťové a LNG tarify uplatňované za připojení a přístup	31
4.1.4.	Přeshraniční problematika.....	34
4.1.5.	Soulad s právními předpisy (Compliance).....	37
4.2.	Prosazování hospodářské soutěže.....	39
4.2.1.	Velkoobchodní trhy.....	39
4.2.1.1.	Sledování úrovně cen, úrovně transparentnosti, úrovně a efektivnosti otevření trhu a hospodářské soutěže.....	39
4.2.2.	Maloobchodní trhy	42
4.2.2.1.	Sledování úrovně cen, úrovně transparentnosti, úrovně a efektivnosti otevření trhu a hospodářské soutěže.....	44
4.2.3.	Doporučení k cenám dodávek, provádění šetření a uplatňování opatření k prosazování efektivní hospodářské soutěže	44
4.3.	Bezpečnost dodávek	45
5.	Ochrana spotřebitele a řešení sporů v elektroenergetice a plynárenství ..	46
5.1.	Ochrana spotřebitele	46
5.2.	Řešení sporů	46

1. Úvodní slovo předsedkyně ERÚ

Vážení čtenáři,

dovolte, abych vám přiblížila dění na českém energetickém trhu. Minulý rok se projevilo, do jaké míry se v České republice povedlo vybudovat konkurenční prostředí. Za dvanáct měsíců bylo v České republice uskutečněno víc než 550 tisíc změn dodavatele energií. Několik předchozích let přitom bylo charakteristických opačným trendem.

Meziroční nárůst počtu změn dodavatele o 15 % je způsobený mnoha faktory. Mezi ty nejdůležitější patří posilování ochrany spotřebitele a kontinuální zlepšování obecné spotřebitelské informovanosti, o které se Energetický regulační úřad (ERÚ) aktivně zasazuje. Důležitou událostí bylo v tomto ohledu zavedení indikativních cen plynu, ukazatele přiměřených cen pro koncové zákazníky. Úřadu se tímto krokem povedlo výrazně aktivizovat klienty a především samotné dodavatele. Ti již po prvním uvedení „indexu“ snížili své ceníkové ceny – za nemalé pozornosti médií, která praktický dopad indexu ještě znásobila.

Z hlediska Evropské unie je stěžejním úkolem ERÚ, jako národního regulátora, implementace pravidel vnitřního energetického trhu. Několikaletá příprava kodexů sítě a pokynů, na kterých se mnou vedený úřad podílel, vedla loni například k přijetí Kodexu sítě o vyrovňování plynárenských soustav. Také díky tomu se zvýšily objemy obchodů na vnitrodenním trhu až o 70 procent.

Za úspěch považuji i kvalitní implementaci nařízení REMIT. V krátké době se nám povedlo nejenom zajistit potřebné technické kapacity, ale také vybudovat tým profesionálů. Monitoring tak již nyní funguje na plnohodnotné bázi, dokladem tohoto jsou mj. podklady prezentované v této zprávě.

Milí čtenáři, letošním rokem končí můj šestiletý mandát předsedkyně ERÚ, dovolím si proto krátké ohlédnutí. Nikdy jsem se netajila tím, že vůči Evropské unii zaujímám pozitivně kritický postoj. Během celého svého působení ve funkci předsedkyně mluvím o problémech v energetice otevřeně a věřím, že i konzistentně. Za vysoce problematickou považuji například deformaci trhu způsobenou excesivní a nepromyšlenou podporou obnovitelných zdrojů. Její důsledky v podobě kruhových toků totiž Česká republika řeší dodnes.

Stejně jako Evropskou unii kritizuji, mohu ji i otevřeně pochválit, že se snaží vypořádat s negativními, často nezamýšlenými dopady svých činů a směrnic. Například v souvislosti s kruhovými toky považuji za důležité, že se i díky úsilí pracovníků ERÚ do řešení tohoto problému zapojila agentura ACER i Evropská komise. Právě v těchto dnech probíhají jednání o rozdělení německo-rakouské nabídkové zóny.

Za velký úspěch na poli integrace trhů považuji postupné rozšiřování česko-slovenského market couplingu až do dnešní podoby projektu 4M MC zahrnujícího i Maďarsko a Rumunsko a jeho uznání na evropské půdě. Na druhou stranu musím vyslovit přání, aby budoucím opatřením předcházela důslednější analýza případných dopadů, ale také analýza předchozích kroků. Ačkoliv je totiž náprava chyb nevyhnutelná, prevenci jejich vzniku považuji za vůbec nejlepší řešení.

Své úvodní slovo, které je zároveň mým rozloučením s pozicí předsedkyně ERÚ, bych ráda zakončila připomenutím úspěšné spolupráce v rámci Visegradské čtyřky (V4). Již v roce 2013 jsem byla jednou z iniciátorek vzniku permanentního fóra regulátorů V4. Velkým úspěchem je, že nezůstalo jenom u prvního kroku. Já i mí kolegové se pravidelně podílíme na celé řadě společných aktivit. Jen za dobu mého působení se uskutečnilo sedm setkání na vrcholové, předsednické úrovni a mnoho dalších setkání expertů. Praktickým výstupem je například vyhotovení společné studie o liberalizaci a deregulaci maloobchodních trhů pod vedením expertů ERÚ.

Dovolte, abych vám závěrem poděkovala za spolupráci v průběhu celého svého funkčního období a vyjádřila pevnou víru, že v ní bude ERÚ pokračovat i pod novým vedením.

Alena Vitásková

2. Hlavní události na trhu s elektřinou a plynem

Energetický regulační úřad působí v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, do něhož Česká republika (dále též ČR) promítla příslušná ustanovení třetího energetického balíčku a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (dále též REMIT).

Rok 2016 se stal prvním rokem IV. regulačního období v elektroenergetice a plynárenství. Pravidla IV. regulačního období jsou nastavena tak, aby provozovatelé energetických soustav měli dostatek prostředků a motivace k obnově a rozvoji soustav a zároveň tak, aby finanční prostředky vybrané od zákazníků nevyváděly ze společností, ale aby v dlouhodobém horizontu sloužily k údržbě a rozvoji.

V únoru 2016 zorganizovala spotřebitelská organizace dTest aukci na dodávku elektřiny a plynu pro více než 66 000 registrovaných zájemců a zařadila se tak po bok několika společností, které se v ČR již delší dobu zabývají organizováním elektronických aukcí na prodej energií. Vítězem se stala společnost, která nabídla nejlevnější dodávky energií. Zájemcům o využití vítězné nabídky byly garantovány transparentní obchodní podmínky, které mj. zaručovaly, že po vypršení ročního závazku není smlouva automaticky prodlužována, ale přechází do režimu smlouvy na dobu neurčitou.

Na maloobchodním trhu s plynem došlo v roce 2016 k obratu v trendu realizovaných změn dodavatele plynu, kdy počet změn dodavatele plynu překročil 200 000 evidovaných změn a lehce přesáhl hodnotu z roku 2014. Trh s plynem je nicméně saturován a v dalších obdobích lze očekávat výraznější změny jen v důsledku přeskupování vlastnických podílů u některých dodavatelů a v důsledku případného ukončení podnikatelské činnosti některých dodavatelů plynu.

Úřad v průběhu roku zavedl na základě monitoringu trhu s plynem indikativní ceny plynu, které pomáhají zákazníkům získat představu o ceně plynu, kterou mohou od obchodníků vyžadovat.

Z hlediska dopadů na velkoobchodní trh s plynem v České republice lze jako jednu z nejvýznamnějších událostí roku 2016 hodnotit uvedení do provozu nového zásobníku plynu v lokalitě Dambořice na vytěženém ložisku ropy. V roce uvedení do provozu bylo v tomto zásobníku k dispozici 115 mil. m³ skladovací kapacity. Dosažení cílové hodnoty 448 mil. m³ skladovací kapacity je plánováno na rok 2021.

Dále došlo v souladu s nařízením č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích, s účinností od 1. července 2016 ke změně způsobu zúčtování odchylky vzniklé nerovnováhou mezi množstvím energie plynu dodané a odebrané z plynárenské soustavy. Nový systém vyrovnávání je založen na finančním vyrovnání odchylek, které jsou vypořádány na denní bázi. V souvislosti se zavedením těchto nových principů se zvýšil objem obchodů s plynem na vnitrodenním trhu s plynem organizovaném operátorem trhu o 70,24 procenta.

V roce 2016 začal efektivně plnit svoji funkci disponibilního zdroje elektřiny paroplynový blok elektrárny Počerady. V roce 2016 bylo v tomto bloku elektrárny vyrobeno 1 813 GWh elektrické energie, při jejíž výrobě bylo spotřebováno 3 586,8 GWh plynu, což představuje meziroční nárůst 223,5 procenta.

Na maloobchodním trhu s elektřinou došlo k obdobnému vývoji jako na trhu s plynem, když se oproti roku 2015 počet změn dodavatele zvýšil o více než 29 procent. Tato skutečnost může souviset s expirací dříve uzavřených fixních smluv a možností zákazníků změnit dodavatele bez sankcí. Na velkoobchodním trhu bylo významnou změnou zahájení alokací dlouhodobých a denních přenosových kapacit prostřednictvím Joint Allocation Office.

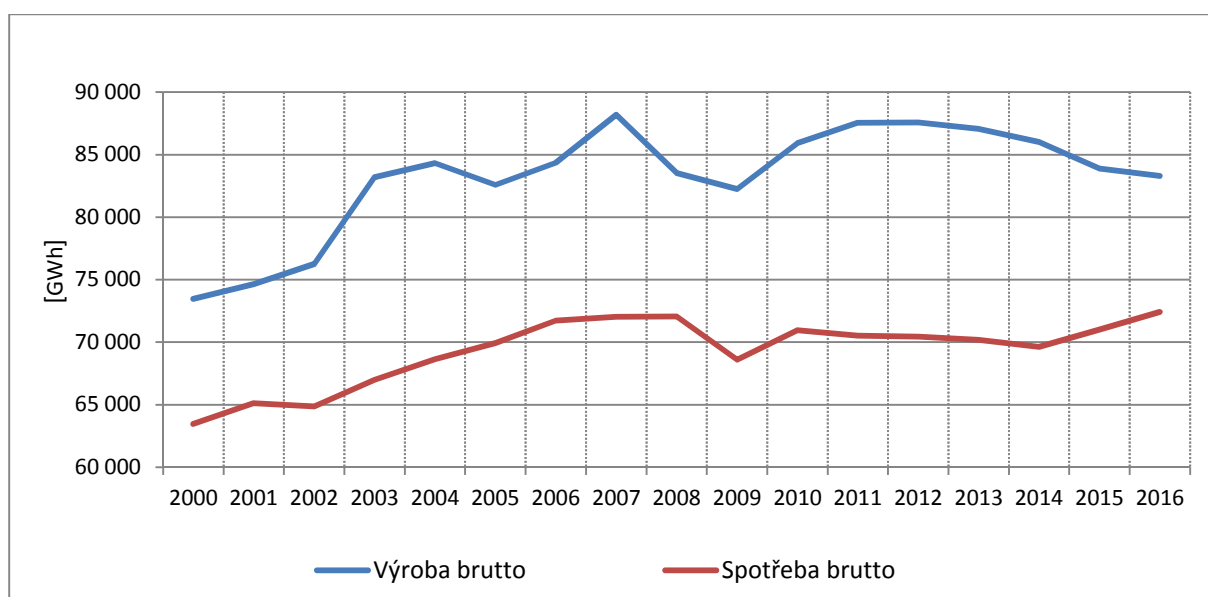
V průběhu roku 2016 ERÚ dokončil legislativní proces novelizace vyhlášky č. 70/2016 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích, který vedl ke zjednodušení vyúčtování služeb dodávky elektřiny a plynu tak, aby bylo pro zákazníky srozumitelnější. Do vyhlášky se ale nepodařilo prosadit pro zákazníky velmi podstatnou informaci o termínu ukončení smlouvy o dodávce, kterou pracovní komise Legislativní rady vlády doporučila v návrhu právního předpisu neuvádět z důvodu existence rizika překročení právního rámce energetického zákona. Na základě tohoto doporučení ERÚ z návrhu vyhlášky tyto pasáže vypustil. Úřad se ochraně zájmů zákazníků a spotřebitelů v energetice věnoval aktivně a vyřídil více než 9 600 podání, z nichž část již byla vyřízena mimosoudním řešením dle novely zákona o ochraně spotřebitele. Většina podnětů se týkala neoprávněných odběrů energie, postupu při změně dodavatele, postupu podomních prodejců, kupních smluv na LED žárovky, sankcí a vyúčtování. Byl dopracován Etický kodex obchodníka s elektřinou nebo plynem, který přispívá k posílení ochrany spotřebitelů.

Obecně lze konstatovat, že ERÚ svým působením a nastavováním pravidel fungování trhu s elektřinou a plynem dlouhodobě kultivuje tržní prostředí, chrání oprávněné zájmy spotřebitelů a nastavuje spravedlivé, transparentní a nediskriminační prostředí pro regulované účastníky trhu s elektřinou a plynem.

3. Elektroenergetika

Celková výroba elektřiny brutto v roce 2016 dosáhla 83,3 TWh, což představuje meziroční pokles o 0,7 procenta. Tuzemská brutto spotřeba elektřiny (72,4 TWh) naopak vzrostla o 2 procenta. Největší meziroční změna výroby elektřiny brutto byla zaznamenána u paroplynových elektráren s nárůstem o 47 procent, které výrobou kompenzovaly meziroční propad výroby jaderných elektráren o více než 10 procent. U velkých vodních elektráren s instalovaným výkonem nad 10 MW výroba meziročně vzrostla o téměř 20 procent, u malých vodních elektráren výroba vzrostla o 5 procent. Celkově byl meziroční nárůst výroby elektřiny vodních elektráren o 11,5 procenta. Pokles téměř o 6 procent zaznamenala výroba elektřiny z přečerpávacích elektráren. Výroba elektřiny větrných elektráren klesla meziročně o 13 procent.

Graf 1 Vývoj roční výroby a spotřeby elektřiny (2000 – 2016)

Zdroj: ERÚ

3.1. Regulace sítí

3.1.1. Oddělení a nezávislost provozovatelů soustav (Unbundling)

Úřad kontroluje dodržování pravidel unbundlingu také na základě implementace směrnice 2009/72/ES Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (dále jen směrnice 2009/72/ES). Implementace směrnic přinesla významnou úpravu právních předpisů v oblasti unbundlingu, přičemž měla zásadní význam nejen z hlediska právní úpravy samotného unbundlingu provozovatele přenosové soustavy, ale i z hlediska rozšíření pravomocí ERÚ v oblasti dohledu, kontroly a sankcí za porušení pravidel pro oddělení.

Pokud jde o unbundling provozovatelů distribučních soustav, čl. 26 směrnice 2009/72/ES byl již v předchozím období implementován prostřednictvím ustanovení § 25a a § 11 odst. 1 písm. m) EZ. Energetický trh v ČR je stabilní a z hlediska unbundlingu nedochází u provozovatelů distribučních soustav k výraznějším změnám.

S oddělením jednotlivých činností souviselo i zabezpečení plnění závazku nediskriminačního přístupu k distribučním soustavám, proto vznikl pro jeho kontrolu tzv. Program rovného zacházení (Compliance program). Provozovatel distribuční soustavy je povinen přijmout Program rovného zacházení vnitřním předpisem. Na jeho provádění dohlíží auditor programu, který je jmenován nebo jinak ustanoven provozovatelem distribuční soustavy. Každoročně do 30. dubna auditor programu zpracuje a předloží úřadu výroční zprávu o opatřeních přijatých k provádění Programu rovného zacházení za uplynulý rok.

3.1.2. Fungování z technického hlediska

Zodpovědnost za regulační energii nese společnost ČEPS, a. s., která zajišťuje kvalitu a spolehlivost dodávky elektřiny na úrovni přenosové soustavy pomocí systémových služeb. Finanční prostředky pro zajištění těchto služeb jsou hrazeny formou regulované ceny účtované zákazníkům za odebrané množství elektřiny.

Dle ustanovení § 17 odst. 7 písm. g) EZ, ERÚ schvaluje nebo stanovuje pravidla provozování přenosové a distribuční soustavy. V roce 2016 bylo schváleno několik úprav a nových pravidel provozování distribuční soustavy. Při schvalování bylo hlavním cílem zajistit, aby pravidla provozování byla základem pro transparentní a předvídatelné provozování licencované činnosti a nebyla příčinou k založení nerovnováhy mezi jednotlivými účastníky trhu s elektřinou. Dalším požadavkem je, aby pravidla provozování obsahovala ustanovení vyplývající z právních předpisů a také poznatky zjištěné při výkonu činnosti provozovatele distribuční soustavy. Z hlediska vlivu úřadu na technické postupy je třeba také zmínit přípravu novelizace vyhlášky č. 408/2015 Sb., o pravidlech trhu s elektřinou, která sebou přináší změny pravidel ovlivňujících fungování trhu s elektřinou.

V oblasti kvality dodávek elektřiny je nastavena motivační regulace kvality elektřiny v rámci IV. regulačního období (2016 – 2018). V této souvislosti byly nastaveny požadované hodnoty ukazatelů nepřetržitosti a související parametry pro jednotlivé regionální distribuční společnosti. Nastavení požadovaných hodnot vychází z detailní analýzy zkoumající závislost mezi kvalitou a náklady jednotlivých provozovatelů distribučních soustav. Cílem motivační regulace kvality je snižovat počty a doby trvání přerušení distribuce elektřiny, a to jak plánované, tak i neplánované.

V oblasti kvality dodávek elektřiny byla činnost úřadu zaměřena zejména na sledování dosahované úrovně kvality dodávek elektřiny a dodržování standardů kvality předepsaných vyhláškou č. 540/2005 Sb., o kvalitě dodávek elektřiny a souvisejících služeb v elektroenergetice. Úroveň kvality v distribučních soustavách je měřena ukazateli nepřetržitosti dodávek elektřiny podle § 21 vyhlášky č. 540/2005 Sb. Vyhláškou jsou definovány základní ukazatele nepřetržitosti, a to průměrný počet přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIFI), průměrná souhrnná doba trvání přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (SAIDI) a průměrná doba trvání jednoho přerušení distribuce elektřiny u zákazníků v hodnoceném období (CAIDI). Výsledky sledování ukazatelů nepřetržitosti za rok 2016 jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1 Ukazatele nepřetržitosti distribuce elektřiny v roce 2016

Ukazatel*	ČEZ Distribuce	E.ON Distribuce	PREdistribuce	Česká republika
SAIFI [přerušení/rok]	2,87	1,60	0,33	2,21
SAIDI [min/rok]	309,64	252,14	32,52	258,29
CAIDI [min]	107,86	157,56	99,34	116,96

* systémové ukazatele, které zahrnují veškeré kategorie přerušení dle přílohy č. 4 k vyhlášce č. 540/2005 Sb.

3.1.3. Sít'ové tarify uplatňované za propojení a přístup

Energetický regulační úřad v souladu s EZ a vyhláškou č. 194/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v elektroenergetice a teplárenství a vyhláškou 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství stanovuje každoročně cenu za související službu v elektroenergetice, složenou z ceny za zajišťování přenosu nebo distribuce elektřiny, systémových služeb, složky ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie a ceny za činnosti operátora trhu. Výši této ceny zásadně ovlivňuje především investiční aktivita provozovatelů soustav, výše celkového odběru elektřiny a cena silové elektřiny pro krytí ztrát v sítích.

Ceny za zajišťování přenosu nebo distribuce elektřiny jsou dále rozděleny na cenu za rezervovanou kapacitu stanovenou jako fixní měsíční poplatek vztažený k odebíranému výkonu a na cenu za použití sítí vztaženou na jednotku odebraného množství elektřiny.

Cenu za použití sítí přenosové soustavy ovlivňuje výše ztrát v přenosové soustavě a cena silové elektřiny na krytí těchto ztrát. Předpokládaná výše ztrát meziročně setrvala na stejné hodnotě. Výši ceny za použití sítí příznivě ovlivnil pokles ceny silové elektřiny na krytí ztrát o 8 procent. Dalším vstupem, který významně negativně ovlivnil výši ceny za použití sítí, byl negativní korekční faktor, který meziročně řádově poklesl. Výsledkem všech vlivů pak byl nárůst ceny za použití sítí přenosové soustavy o 43,3 procenta. Cena za rezervaci kapacity přenosové sítě meziročně vzrostla o 8 procent především díky zvýšení investiční aktivity provozovatele přenosové soustavy.

Cena za použití sítí distribuční soustavy byla pro rok 2016 rovněž příznivě ovlivněna poklesem ceny silové elektřiny, přičemž plánovaný odběr zákazníků zůstává meziročně na přibližně shodné úrovni. Negativně na cenu za použití sítí distribuční soustavy působil nárůst ceny za použití sítí přenosové soustavy. Tento vývoj parametrů způsobil meziroční nárůst ceny za použití sítí na hladině velmi vysokého napětí (dále též VVN) o 9,6 procenta, na hladině vysokého napětí (dále též VN) poklesla tato cena o 9,6 procenta oproti ceně roku 2015. Ceny za rezervovanou kapacitu na jednotlivých napěťových hladinách jsou především ovlivněny sjednanými technickými hodnotami rezervované kapacity, velikostí investic na příslušné napěťové hladině a cenou za rezervaci kapacity na úrovni nadřazené přenosové soustavy. Jednotková cena za rezervovanou kapacitu v hodnoceném roce na hladině VVN vzrostla o 4,7 procenta, na hladině VN pak vzrostla o 4,6 procenta.

Složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie je od roku 2016 vztažena primárně na hodnotu rezervovaného příkonu zákazníka, avšak maximální výše platby za složku ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie byla stanovena součinem odebraného množství elektřiny a částky 495 Kč/MWh. Žádný zákazník tedy za složku ceny

na podporu elektřiny za rok 2016 nezaplatil za odebranou MWh elektřiny více, než musel zaplatit v roce 2015. Náklady na provozní podporu elektřiny neuhrazené tržbami z plateb složky ceny na podporu elektřiny jsou hrazeny dotací z prostředků státního rozpočtu, která byla pro hodnocený rok stanovena vládou ve výši 21,965 mld. Kč. Celkové plánované náklady na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie pro rok 2016 byly 42,411 mld. Kč včetně korekčního faktoru.

Cena za poskytování systémových služeb je určena k úhradě nákladů na vyrovnávání výkonové bilance mezi výrobou elektřiny a její spotřebou, kterou zajišťuje provozovatel přenosové soustavy zejména prostřednictvím nákupu tzv. podpůrných služeb. Cena za systémové služby klesla díky výhodnějšímu nákupu podpůrných služeb a zápornému korekčnímu faktoru meziročně o 5,2 procenta.

V roce 2016 došlo v oblasti podmínek připojení k dílčím změnám. Podmínky připojení nového odběratele a výrobce elektřiny k distribuční nebo přenosové soustavě včetně způsobu výpočtu podílu nákladů žadatele spojených s připojením a se zajištěním požadovaného příkonu jsou nově vymezeny vyhláškou č. 16/2016 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě, která nahradila vyhlášku č. 51/2006 Sb. Vlastní technické podmínky připojení jsou definovány v pravidlech provozování přenosové resp. distribuční soustavy.

Vzájemným subvencím (křížovým dotacím) zamezuje vhodné nastavení regulačního výkaznictví, které po účetním a právním unbundlingu stanovuje striktní vykazování přímo přiřaditelných nákladů k jednotlivým regulovaným činnostem. V rámci sekundární legislativy jsou dále úřadem nastaveny alokační klíče pro rozdělení režijních nákladů pro společnosti, které zabezpečují více regulovaných činností.

3.1.4. Přeshraniční problematika

Přístup k přeshraniční infrastruktuře

Elektrizační soustava ČR je synchronně propojena se zbytkem kontinentální Evropy. Přeshraniční propojení existuje se všemi sousedními státy, tj. s Německem, Polskem, Slovenskem a Rakouskem a celkem pěti přenosovými soustavami – 50Hertz a TenneT (Německo), PSE (Polsko), SEPS (Slovensko) a APG (Rakousko). Přenosové kapacity na příslušných přeshraničních profilech jsou nadále přidělovány na základě koordinovaného výpočtu v rámci regionu střední a východní Evropy (Central Eastern Europe, dále CEE)¹⁾, do nějž patří vedle sousedních států ještě Slovinsko a Maďarsko. V roce 2016 byl zahájen projekt, jehož cílem je sloučení regionu CEE a regionu střední a západní Evropy do společného CORE regionu. V rámci tohoto projektu probíhá vytváření metodiky *přidělování přenosových kapacit* pro denní trh založený na flow-based metodě. Následně by měla probíhat příprava metodik *přidělování přenosových kapacit* pro vnitrodenní a dlouhodobé trhy.

---

¹⁾ Regiony pro koordinované řízení přetížení jsou definovány v bodu 3.2 přílohy I nařízení (ES) č. 714/2009.

Koordinované přidělování kapacit na celý následující rok a měsíc (tzv. roční a měsíční kapacity) a na jednotlivé obchodní hodiny následujícího dne (tzv. denní kapacity) je prováděno jednotnou aukční kancelář Joint Allocation Office (JAO)². JAO poskytuje služby dvaceti provozovatelům přenosových soustav ze sedmnácti zemí, pro které pořádá roční, měsíční a denní aukce přenosových práv na 27 hraničních profilech v Evropě a poskytuje záložní řešení v případě selhání market couplingu (MC), tedy propojení denních trhů s elektřinou. Přidělování kapacit probíhá podle Pravidel pro koordinovanou aukci přenosových kapacit, která fakticky stanovují podmínky pro přístup k přeshraniční infrastruktuře ve smyslu čl. 37 odst. 6 písm. c) směrnice 2009/72/ES. Pravidla provozování přenosové soustavy, která jsou schvalována ERÚ podle § 17 odst. 7 písm. g) EZ, na tato aukční pravidla odkazují. Neformální koordinované posuzování aukčních pravidel probíhá prostřednictvím regionálního koordinačního výboru regionu CEE. Výše popsany způsob přidělování kapacit se uplatňuje na přeshraničních profilech s přenosovými soustavami 50 Hertz, TenneT, PSE a APG. Na profilu se Slovenskem je využíván odlišný způsob přidělování přeshraničních kapacit, který je popsán níže. Aukční pravidla jsou plně v souladu s čl. 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009, o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003 (dále jen nařízení (ES) č. 714/2009). Aukční pravidla zejména umožňují tzv. netting, tedy úplné uspokojení požadavků na přenos v opačných směrech. V souladu s trendem používat rezervaci dlouhodobých přenosových kapacit zejména jako ochranu proti cenovým výkyvům (tzv. hedging) jsou dlouhodobá přenosová práva přidělována s možností nevyužití a následného předprodeje v denní aukci. Tento přístup je v souladu s cílovým modelem pro elektroenergetiku.

Kapacity na hranici se Slovenskem (profil se SEPS) jsou přidělovány v odlišném režimu. Probíhají zde tzv. dlouhodobé nominace bez nutnosti samostatně rezervovat přeshraniční přenosovou kapacitu, o kterou mohou účastníci trhu žádat až do doby dva dny před uskutečněním přeshraničního přenosu. Takto využitá přenosová kapacita je zdarma. V případě překročení jsou sesouhlasené hodnoty nominací v daných obchodních hodinách zkráceny. Zkrácení se uskutečňuje proporcionálně, a to u všech sesouhlasených hodnot nominací v příslušném směru. Zkrácení je prováděno se zaokrouhlením směrem dolů na celá kladná čísla.

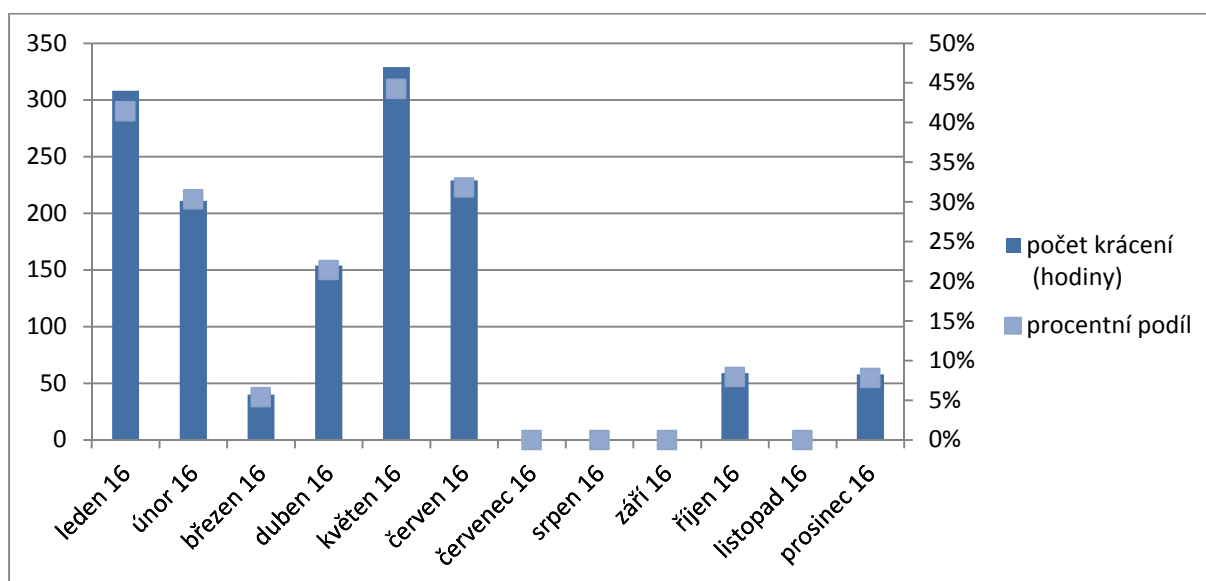
Vzhledem k historickému propojení přenosových soustav ČR a Slovenska je na přeshraničním profilu se SEPS k dispozici vysoká přenosová kapacita. V minulosti docházelo k omezenému výskytu obchodního přetížení, ale v posledních letech se začíná tento trend měnit. Vzhledem k předchozímu vývoji nebyl profil ČEPS-SEPS historicky označen za strukturálně přetížený ve smyslu bodu 1.4 přílohy I nařízení (ES) č. 714/2009.

---

²) Jednotná aukční kancelář (JAO) vznikla 1. září 2015 sloučením dvou regionálních aukčních kanceláří CAO a CASC.EU. Původně svou činnost zahájila aukcemi ročních přenosových práv pro rok 2016. Od roku 2016 již plně nabízí aukce kapacit pro roční, měsíční a denní rámec.

Energetický regulační úřad situaci průběžně monitoruje a v současné době má k dispozici data o krácení za uplynulý rok 2016 (viz graf 2). V porovnání s rokem 2015 došlo ke snížení počtu krácení o čtyři procenta na výsledných 16 procent případů, ale vůči dlouhodobému průměru, který zahrnuje roky 2012 až 2016, se tato hodnota pohybuje stále nad průměrem. Dne 17. října 2016 vstoupilo v platnost nařízení Komise (EU) 2016/1719 o přidělování dlouhodobých přenosových kapacit, které předpokládá zavedení přidělování dlouhodobých přenosových práv na hranicích nabídkových zón, kde v době vstupu v platnost tohoto nařízení dlouhodobá přenosová práva neexistují. Národní regulační orgány dotčené nabídkové zóny musí posoudit, zda na předmětné hranici existují dostatečné dlouhodobé zajišťovací nástroje. V listopadu 2016 zahájil ERÚ projekt, jehož cílem je zavedení dlouhodobých přenosových práv na hranici nabídkové zóny České republiky a nabídkové zóny Slovenské republiky.

Graf 2 Vyčerpání volných nominací na profilu ČEPS – SEPS

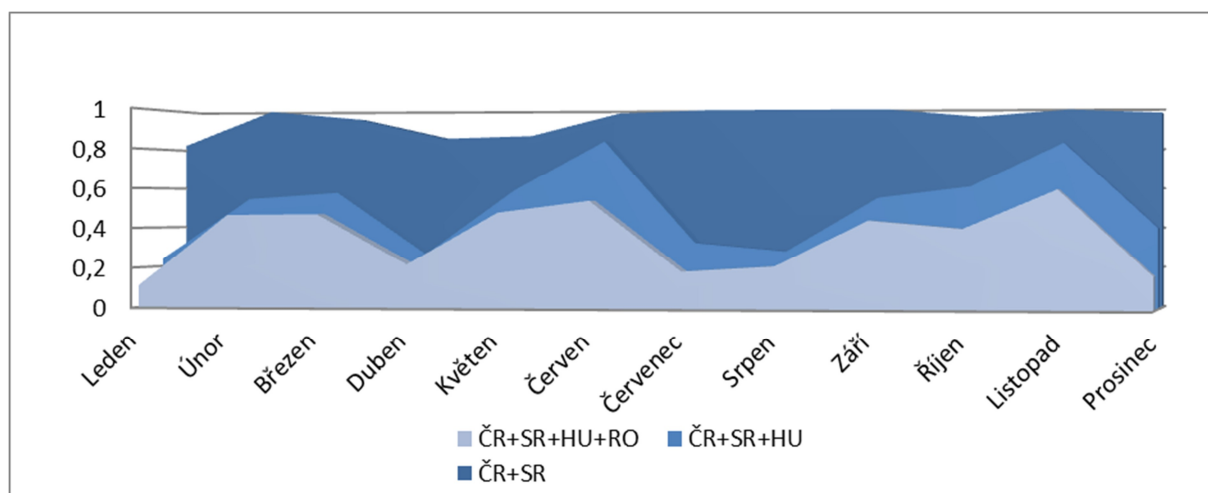

Zdroj: ČEPS, a.s.

Vnitrodenní přenosové kapacity jsou na všech přeshraničních profilech přidělovány podle pořadí zadání. Stávající systém ale neumožňuje zpoplatnění, a tedy ani efektivní ocenění omezených přenosových kapacit.

Na profilu se SEPS je od roku 2012 vnitrodenní přenosová kapacita přidělována na jednotlivé obchodní hodiny. Na ostatních profilech je přenosová kapacita přidělována v šesti čtyřhodinových úsecích (tzv. seancích). Přenosové kapacity pro denní přenosy jsou na hranicích se Slovenskem již od roku 2010 přidělovány formou implicitní aukce prostřednictvím MC. Alokace přenosových kapacit prostřednictvím implicitní aukce má oproti explicitní alokaci, která probíhá na ostatních přeshraničních profilech, značné výhody (viz NZ 2013 a NZ 2014, <http://www.eru.cz/cs/o-uradu/narodni-zpravy>). Důležitým ukazatelem úspěšnosti implicitní alokace je výskyt totožných cen na zúčastněných krátkodobých trzích, tzv. cenová konvergence. Oproti roku 2015 došlo k nárůstu cenové konvergence na profilu CZ-SK o téměř pět procent, v oblasti CZ-SK-HU o 18 procent a v oblasti CZ-SK-HU-RO (4M MC) o 16 procent. Na profilu CZ-SK tedy došlo k cenové konvergenci v 95,25 procentech případů, v oblasti CZ-SK-HU v 50,15 procentech případů a v případě propojení všech čtyř trhů CZ-SK-HU-RO v 35,34 procentech případů.

Graf 3 Konvergence 4M MC v roce 2016

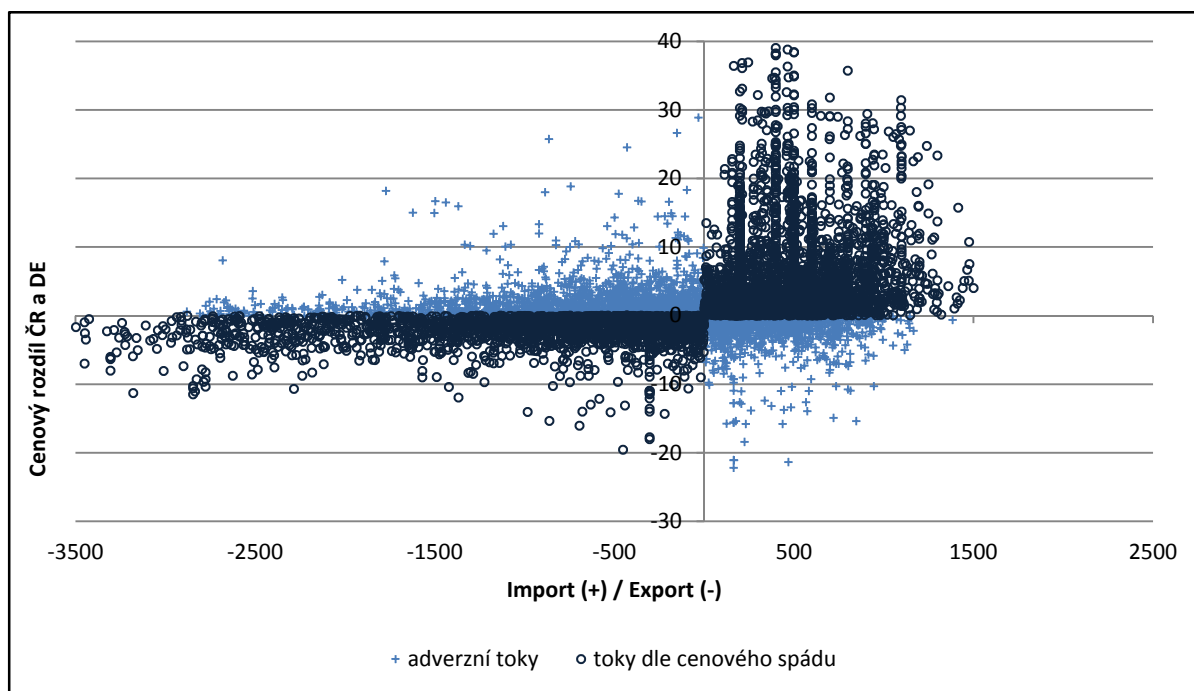
Zdroj: OTE, a.s., vlastní výpočet

Jak již bylo uvedeno výše, kapacita na přeshraničních profilech kromě profilu ČEPS-SEPS je přidělována formou explicitní aukce. Vzhledem k tomu, že kapacita je alokována odděleně od obchodů se silovou elektřinou, může docházet k situacím, kdy je elektřina vyvážena z dražšího trhu na levnější, tedy proti směru cenového spádu (tzv. adverzní toky – adverse flows). Taková situace je z ekonomického hlediska nežádoucí, protože snižuje společenský blahobyt a potenciál využití přeshraničních propojení.

Graf 4 níže ukazuje rozsah tohoto fenoménu na hranicích ČR s německo-rakouskou obchodní zónou (tj. souhrn profilů s provozovateli přenosových soustav 50Hertz, TenneT a APG)³. Kvadranty 2 a 4 (světle modré body) odpovídají situaci, kdy dochází k obchodním výměnám proti směru cenového spádu; tato situace nastala v roce 2016 ve 34,1 procenta hodin.

³) Obchodní výměna na jednotlivých profilech odpovídá saldu celkových nominací v obou směrech, cenový spád je určen jako rozdíl mezi hodinovou cenou na denním trhu OTE a denním trhu Epexspot pro německo-rakouskou obchodní zónu.

Graf 4 Adverzní toky v roce 2016

Zdroj: OTE, a.s., EEX AG, ČEPS, a.s., vlastní výpočet

Energetický regulační úřad monitoruje využití poplatků za přetížení (tj. výnosů z aukcí přeshraničních kapacit). Společnost ČEPS, a.s. předává v souladu s ustanovením § 24 odst. 10 písm. n) EZ každoročně údaje pro rozhodování ERÚ o cenách za přenos elektřiny a o cenách za systémové služby. Výnosy z aukcí přeshraničních kapacit jsou součástí Fondu rozvoje soustavy a slouží k rozvoji přeshraničních vedení.

Spolupráce s ostatními regulačními orgány a ACER

V období roku 2016 byla činnost úřadu v rámci pracovních skupin ACER a CEER zaměřena nejenom na pokračující práci k příslušným tématům elektroenergetiky souvisejícím s tvorbou a novelizací evropské energetické legislativy a její implementací na národní úrovni, ale také na přípravu budoucí implementace legislativních návrhů Komise projednávaných v rámci balíčku „Čistá energie pro všechny Evropany“.

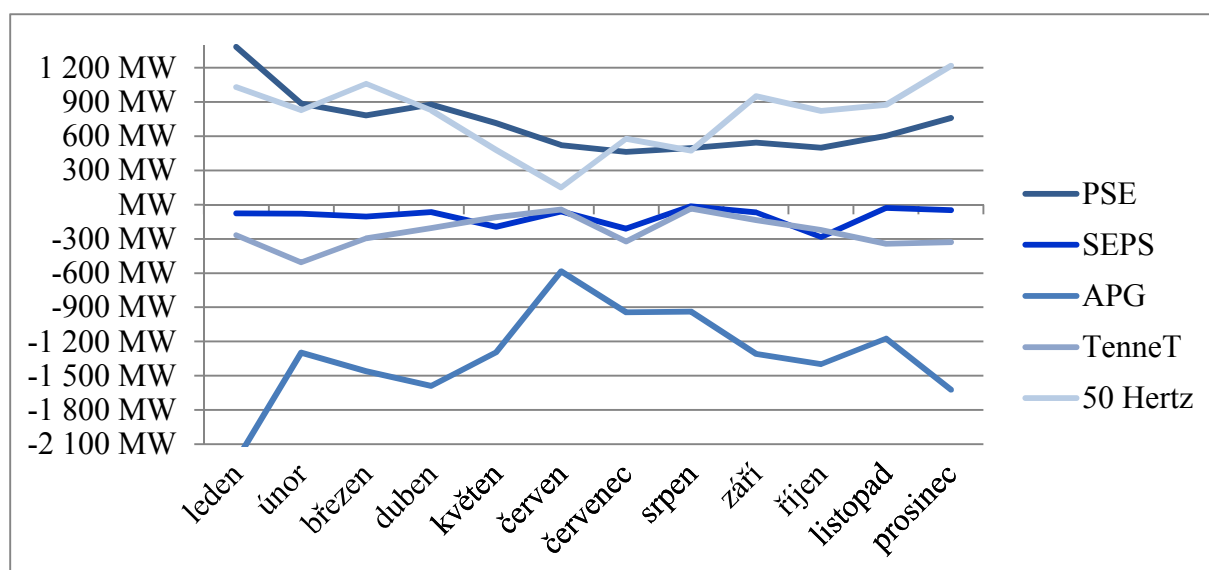
Rok 2016 byl pro pracovníky úřadu zapojené do činnosti pracovních skupin ACER/CEER pro elektřinu především ve znamení intenzivní práce na implementaci síťových kodexů pro přenosové sítě. V rámci příslušných pracovních skupin se odborné útvary aktivně podílely na jednáních týkajících se příprav pro schválení kodexu sítě pro požadavky na připojení výroben k elektrizační soustavě, kodexu sítě pro připojení spotřeby, kodexu sítě pro požadavky na připojení vysokonapěťových stejnosměrných soustav a nesynchronních výrobních modulů se stejnosměrným připojením k elektrizační soustavě a rámcového pokynu pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu.

Souběžně s těmito procesy probíhala práce na implementaci již dříve schváleného síťového kodexu pro přidělování kapacity a řízení přetížení (zpracování podmínek a schvalování metodik vyžadovaných tímto nařízením). Tato činnost pracovníků úřadu je dlouhodobě koordinována s dalšími subjekty v rámci České republiky za účelem dosažení maxima při prosazování českých zájmů a minimalizování potencionálních negativních dopadů. Pracovníci

úřadu se aktivně podíleli a přispívali do činnosti skupin prostřednictvím průběžného poskytování relevantních informací, vyžádaných podkladů a zpětné vazby, mimo jiné včetně monitoringu projektu pro propojení vnitrodenních trhů s elektřinou XBID a s tím souvisejícího uspořádání mezinárodního setkání implementační skupiny projektu v září v Praze.

Ve věci dlouhodobého vývoje situace týkající se nebezpečné úrovně přetoků elektřiny přes českou přenosovou soustavu a s tím souvisejícího zdroje tohoto problému, německo - rakouské nabídkové zóny, zaměstnanci úřadu aktivně prosazovali české zájmy, zejména pak v rámci souvisejících jednání s agenturou ACER, které bylo rozhodnutí v této záležitosti předáno národními regulátory v květnu 2016. Graf 5 ukazuje, že neplánované toky (rozdíl nominací a fyzických toků) elektřiny vstupují do elektrizační soustavy ČR ze severu přes hraniční profily s 50Hertz a PSE a území ČR opouštějí na jihu směrem do Rakouska (profil s APG). Celková úroveň neplánovaného importu dosáhla 1486 MW a celková úroveň neplánovaného exportu 1659 MW (nejedná se o průměr importních a exportních profilů). Energetický regulační úřad se nadále domnívá, že zvýšený výskyt kruhových toků v regionu CEE souvisí s velikostí a topologií německo-rakouské obchodní zóny a dále s rozvojem větrných elektráren na severu Německa. Tento názor byl v zásadě potvrzen zjištěními obsaženými v rozhodnutí ACER.

Graf 5 Neplánované toky v roce 2016

Zdroj: ČEPS, a.s., vlastní výpočet

V neposlední řadě úřad nadále rozvíjel spolupráci s regulačními úřady zemí V4.

Sledování investičního plánu a posouzení jeho souladu s plány rozvoje sítí na úrovni celé Unie

Provozovatel přenosové soustavy společnost ČEPS, a.s., má podle § 24, odst. 10, písm. j) EZ povinnost zpracovávat každý druhý rok desetiletý plán rozvoje přenosové soustavy včetně investičního plánu. Po vzájemné domluvě se společností ČEPS, a. s., bylo rozhodnuto o vydání plánu i pro období 2017 - 2026, aby byla zajištěna návaznost mezi desetiletým plánem rozvoje přenosové soustavy a Evropským rozvojovým plánem elektroenergetických soustav (TYNDP - Ten Year Network Development Plan), na který dále navazuje výběr

projektů společného zájmu. Druhý seznam projektů společného zájmu (dále též PCI) vypracovaný Evropskou komisí byl vydán v roce 2015, ale již v roce 2016 začala příprava nové metodiky pro výběr projektů pro třetí seznam projektů PCI, který by měl být připraven v roce 2017.

Projekty PCI přispívají k naplnění evropských cílů rozvoje evropské přenosové soustavy s ohledem na zajištění bezpečnosti provozu celé propojené soustavy. Společnost ČEPS, a.s., má v současnosti pět PCI projektů zahrnutých do desetiletého plánu rozvoje. Tyto projekty jsou zaměřené především na zdvojení vnitrostátních vedení 400 kV (jejich přehled naleznete v tabulce 2).

Tabulka 2 Seznam projektů společného zájmu – PCI 3.11

Název projektu	Popis projektu
Vnitrostátní vedení Verněřov – Vítkov	Nové dvojitě vedení 400 kV V487/488 včetně nových rozvodů 420 kV Vítkov a Verněřov.
Vnitrostátní vedení Vítkov – Přeštice	Nové dvojitě vedení 400 kV V490/491.
Vnitrostátní vedení Přeštice – Kočín	Nové dvojitě vedení 400 kV V432/429 včetně rozšíření a rekonstrukce rozvodny 420 kV Kočín.
Vnitrostátní vedení Kočín – Mírovka	Nové dvojitě vedení 400 kV V406/407 včetně rozšíření a rekonstrukce rozvodny 420 kV Mírovka a smyčky vedení V413 do této rozvodny)
Vnitrostátní vedení Mírovka – Čebín	Nové dvojitě vedení 400 kV V422/421.

Zdroj: ČEPS, a.s., vlastní úprava

Desetiletý plán pro období 2017 - 2026 byl společností ČEPS, a. s., doplněn o podrobný popis rozvojových záměrů, který nyní tvoří podstatnou část obsahu desetiletého plánu. Popis a hodnocení rozvojových záměrů zahrnuje projekty, které mají významný pozitivní vliv na provoz přenosové soustavy z pohledu zvýšení přenosové kapacity, flexibility zapojení a spolehlivosti dodávek elektrické energie. Současně s podrobným popisem projektů byla detailně rozpracována i kapitola týkající se výsledků výpočtů, přičemž výše uvedené změny přispěly ke zkvalitnění a větší transparentnosti plánu rozvoje přenosové soustavy.

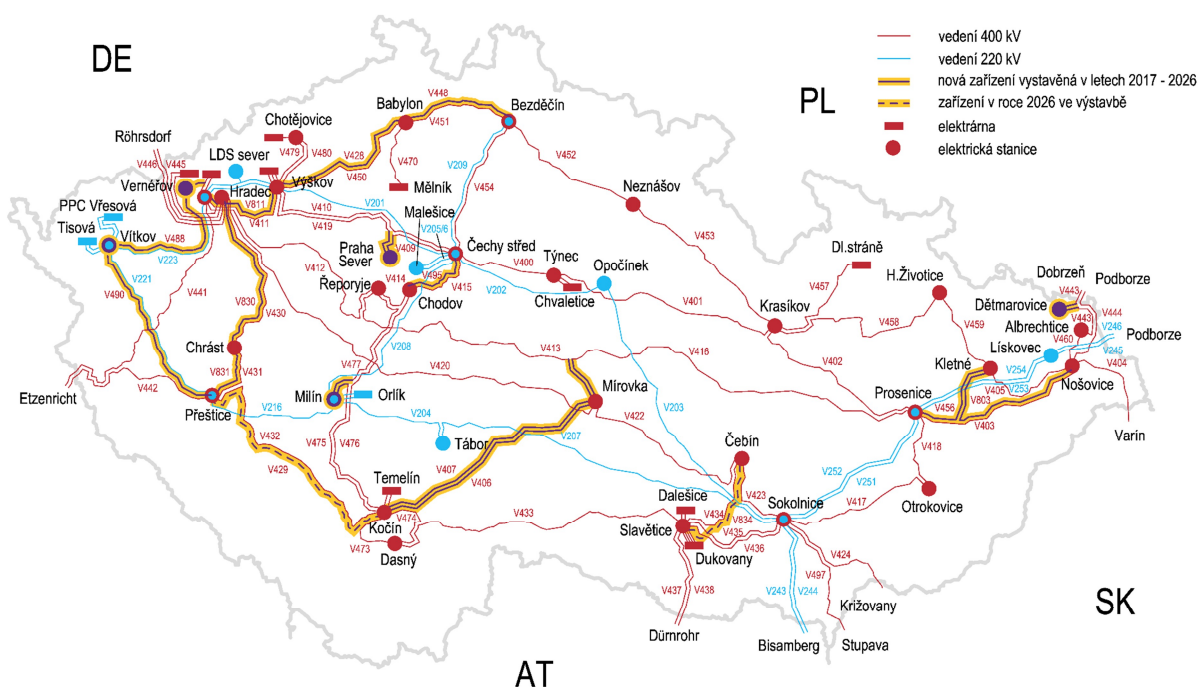
Investiční plán společnosti ČEPS, a.s., ze dne 21. listopadu 2016 se týká období 2017 - 2026 a zahrnuje objem celkových investičních výdajů ve výši 47,8 mld. Kč, přičemž investice budou rozloženy dle uskutečnění jednotlivých rozvojových záměrů a obnovy zařízení přenosové soustavy. Plánované investice jsou vyvolány kromě potřeby zajistit vyvedení výkonu nových zdrojů také snahou o podporu trhu v rámci domácí i mezinárodní spolupráce a přijatou koncepcí postupné obnovy přenosové soustavy. Investice jsou plánovány v krátkodobém, respektive střednědobém, a dlouhodobém časovém horizontu. Účelem krátkodobých a střednědobých investic je najít méně časově náročná řešení, která by zajistila zvýšení přenosové schopnosti, než budou moci být provedeny dlouhodobé investice jako přestavba stávajících dvojitých vedení 220 kV na dvojitá vedení 400 kV, zdvojování jednoduchých vedení 400 kV a komplexní rekonstrukce či rozšíření rozvodů. Mezi provozně i ekonomicky přijatelná krátkodobá a střednědobá řešení patří zejména: modernizace vedení na 80°C, dynamické zatěžování vedení, kompletní modernizace vedení bez významných

zásahů do stožárové konstrukce, automatiky omezování výkonu a plánovaná omezení výkonu zdrojů.

Vzhledem ke zvyšujícímu se výkonu neplánovaných toků ze zahraničí, především z Německa, dochází k ohrožení bezpečnosti elektrizační soustavy ČR. V krátkodobém horizontu je bezpečnost a spolehlivost provozu přenosové soustavy zajišťována modernizací křižovatek a zvýšením proudové zatížitelnosti fázových vodičů ve vybraných úsecích nejvíce zatěžovaných vedení. Společnost ČEPS, a.s., připravuje také další řešení zahrnutá v desetiletém plánu rozvoje, například realizaci nových vedení a zdvojení vedení. Pro zachování bezpečnosti provozu a zajištění plnění bezpečnostního kritéria N-1 v přenosové soustavě zahájila společnost ČEPS, a.s., po dohodě s německou stranou, výstavbu transformátorů s příčnou regulací fáze (PST - Phase Shifting Transformer) v rozvodně Hradec. V roce 2016 pokračovala výstavba nové části rozvodny, na finální pozice byly osazeny tři PST, z celkového počtu čtyř PST, a proběhla přejímka systému regulace pro PST. Očekává se zprovoznění všech jednotek v následujícím roce 2017.

Desetiletý investiční plán společnosti ČEPS, a.s., z roku 2016, pro období 2017-2026, obdržel ERÚ, včetně souhlasného stanoviska Ministerstva průmyslu a obchodu, 27. prosince 2016 a poté zahájil správní řízení. V rámci tohoto správního řízení Energetický regulační úřad mimo jiné posuzuje soulad plánu rozvoje přenosové soustavy s plánem rozvoje soustavy pro celou Evropskou unii podle nařízení č. 714/2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou.

Obrázek 1 Rozvojové schéma přenosové sítě ČR s časovým horizontem do roku 2026

Zdroj: ČEPS, a.s.

3.1.5. Soulad s dalšími právními předpisy (Compliance)

Energetický regulační úřad zajišťuje, aby provozovatelé přenosové soustavy a distribučních soustav a případně příslušní vlastníci soustav, jakož i všechny elektroenergetické podniky plnili své povinnosti vyplývající z relevantních právních předpisů jak na evropské, tak na

národní úrovni. Energetický regulační úřad vykonává své pravomoci na základě příslušných ustanovení energetického zákona (zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), kde jsou stanovena práva a povinnosti vyplývající z příslušných ustanovení unijních předpisů, tedy zejména směrnice 2009/72/ES, nařízení 714/2009/ES nebo 1227/2011 a směrnice 2012/27/EU. Právní předpisy ČR jsou s těmito unijními předpisy plně v souladu.

Energetický regulační úřad rovněž na základě energetického zákona vykonává své kontrolní pravomoci tak, aby bylo zajištěno efektivní monitorování dodržování povinností všemi účastníky trhu s elektřinou vyplývajících z právních předpisů evropského i národního práva a z relevantních právně závazných rozhodnutí úřadu, a ukládá účinné, přiměřené a odrazující sankce elektroenergetickým podnikům, které poruší své povinnosti. Dohlíží na soulad činnosti přenosové společnosti a distribučních společností, vlastníků soustav a soutěžitelů v elektroenergetice s příslušnými právními předpisy EU, včetně přeshraniční problematiky. K tomuto účelu především monitoruje a dohlíží na dodržování příslušných ustanovení energetického zákona týkajících se nezávislosti provozovatele přenosové soustavy, jakož i rozhodnutí o certifikaci. Pro případ zjištění porušení příslušných ustanovení energetického zákona v této oblasti je ERÚ jednak nadán pravomocí udělit odpovídající sankce stanovené právním řádem v souladu s čl. 37 odst. 4 písm. d) směrnice 2009/72/ES, jednak pravomocí zrušit za zákonem stanovených podmínek certifikát nezávislosti.

Dnem 1. ledna 2016 nabyla účinnosti (s výjimkou několika ustanovení) novela energetického zákona (zákon č. 131/2015 Sb.). Energetický zákon se novelizoval zejména z důvodu nutnosti zajistit soulad s novým občanským zákoníkem, novým kontrolním řádem, posílit ochranu spotřebitele. Důvodem bylo rovněž odstranění nesrovnalostí, které vyplynuly z dosavadních zkušeností účastníků trhu a v neposlední řadě i evropská legislativa, kterou bylo nutné implementovat do národního právního řádu. Jedná se zejména o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES, a dále o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 1227/2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií. Zároveň s touto novelou energetického zákona byl novelizován i zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o podporovaných zdrojích energie“). Hlavními důvody novelizace zákona o podporovaných zdrojích energie byla zejména nutnost implementace některých ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti (příčemž některá ustanovení směrnice jsou implementována shora uvedenou novelou energetického zákona). V neposlední řadě došlo rovněž k úpravě některých ustanovení v souvislosti s požadavky, které vycházely z aplikační praxe, k doplnění ustanovení upravujících optimalizaci vynakládání prostředků na podporu a zlepšení kontrolního procesu.

S novelou energetického zákona a zákona o podporovaných zdrojích energie pak vyvstala potřeba novelizace mnohých vyhlášek, které tyto zákony provádějí. Některé z vyhlášek vydal ERÚ již v roce 2015 s účinností od 1. 1. 2016, tedy se stejnou účinností jakou měla novela energetického zákona. Veškeré změny v právních předpisech, které úřad provedl, byly konzultovány s dotčenými subjekty. Ze strany úřadu je vždy při tvorbě nebo úpravě legislativy kladen důraz na maximální transparentnost, nediskriminační přístup a eliminaci

negativních dopadů pro trh s elektřinou v ČR. V roce 2015 úřad vydal v oblasti elektroenergetiky následující vyhlášky s účinností od 1. ledna 2016:

- vyhláška č. 194/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v elektroenergetice a teplárenství stanoví základy regulace cen pro odvětví elektroenergetiky pro nové regulační období, které je tříleté, a trvá od 1. ledna 2016 do 31. prosince 2018. Pravidla regulace zpracovaná především v zásadách cenové regulace vycházejí do značné míry z principů použitých již v předchozím regulačním období. Promítají se do ní změny vyvolané situací na trhu, ve své podstatě však zachovává kontinuitu v regulaci cen v odvětví elektroenergetiky a teplárenství. Současně s touto vyhláškou úřad vydal rovněž vyhlášku č. 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství. Regulace cen za činnosti operátora trhu tak byla vyčleněna do samostatného prováděcího předpisu;

- vyhláška č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví přímo reagovala na novelu energetického zákona, která vyvolala nutnost změny některých regulačních výkazů a navazujících ustanovení vyhlášky. Je však do značné míry zachována kontinuita v oblasti vykazování údajů pro účely regulace, neboť nová právní úprava do velké míry vychází z dosavadní právní úpravy a nepředstavuje zásadní změny v této oblasti pro regulované subjekty;

- vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou vychází obsahově do velké míry z dosavadní vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou (vyhláška č. 541/2005 Sb.), kterou s účinností od 1. ledna 2016 nahradila. V mnoha směrech však bylo zapotřebí právní úpravu změnit a doplnit, a to zejména v návaznosti na novelu energetického zákona a zákona o podporovaných zdrojích energie. Rovněž bylo třeba v právní úpravě reagovat na praktické zkušenosti účastníků trhu s elektřinou;

- vyhláška č. 296/2015 Sb., o technicko-ekonomických parametrech pro stanovení výkupních cen pro výrobu elektřiny a zelených bonusů na teplo a o stanovení doby životnosti výroben elektřiny a výroben tepla z obnovitelných zdrojů energie (vyhláška o technicko-ekonomických parametrech) je prováděcím předpisem k zákonu o podporovaných zdrojích energie a určuje základní parametry pro stanovení podpory elektřiny.

V roce 2016 Energetický regulační úřad vydal další vyhlášky, které ještě v mnoha ohledech reagují na novelu energetického zákona a zákona o podporovaných zdrojích energie. I tyto vyhlášky byly konzultovány s dotčenými subjekty tak, aby bylo dosaženo maximální transparentnosti, nediskriminačního přístupu a eliminovaly se negativní dopady pro trh s elektřinou v ČR. V roce 2016 vydal Energetický regulační úřad následující vyhlášky:

- vyhláška č. 8/2016 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích reagovala kromě novely energetického zákona i na změny v souvislosti s rekodifikací občanského práva a na poznatky z aplikační praxe, zejména napravila nedostatečnou přehlednost právní úpravy a odstranila nadbytečná nebo neúčelná ustanovení stávající vyhlášky (např. doklady o obchodním majetku, výčet smluv dokládajících vlastnické nebo užívací právo k energetickému zařízení);

- vyhláška č. 9/2016 Sb., o postupech registrace podpor u operátora trhu a provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie (registrační vyhláška)

reagovala na novou právní úpravu provozní finanční podpory na užitečné teplo obsažené v novele zákona o podporovaných zdrojích energie;

- vyhláška č. 16/2016 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě stanovila jednotně obecné podmínky připojení zařízení jednotlivých účastníků trhu s elektřinou k přenosové soustavě nebo distribuční soustavě s tím, že případná specifika připojování rozdílných účastníků trhu jsou definována jako zvláštní ustanovení k obecným ustanovením, včetně úpravy podmínek připojení výroben s instalovaným výkonem do 10 kW. Vyhláška dále upravila určení podílu žadatele o připojení zařízení k přenosové soustavě nebo distribuční soustavě na oprávněných nákladech;

- vyhláška č. 70/2016 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích reagovala na změnu pojmosloví v energetickém zákoně a dále též upřesnila a doplnila stávající základní, resp. minimální, standardy vyúčtování dodávky energie zákazníkovi. Vyhláška reagovala i na požadavky spotřebitelů energií týkající se transparentnosti vyúčtování. Energetický regulační úřad předpokládá, že vyhláška bude mít dopad i na objektivitu rozhodování spotřebitelů za účelem úspor, ať už se jedná o účinné využívání energií či správnou volbu dodavatele;

- vyhláška č. 404/2016 Sb., o náležitostech a členění výkazů nezbytných pro zpracování zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích, včetně termínů, rozsahu a pravidel pro sestavování výkazů (statistická vyhláška) upravila zcela nově sběr statistických dat, které jsou dále využívány ke zpracování ročních a čtvrtletních zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích. Uvedené zprávy jsou základním zdrojem dat pro státní i nestátní instituce, odbornou a laickou veřejnost. Zprávy zároveň slouží jako podklad pro další práce a analýzy institucí jako je Ministerstvo průmyslu a obchodu, Český statistický úřad, Ministerstvo zahraničních věcí nebo Operátor trhu.

Pokud jde o rozhodnutí Agentury nebo Komise, v roce 2016 rozhodla Komise o slučitelnosti následujících státních podpor s vnitřním trhem EU:

- Státní pomoc SA.43182 (2015/N) – Česká republika: Podpora produkce elektřiny z malých vodních elektráren,
- Státní podpora SA.43451 (2015/N) - Česká republika: Provozní podpora malým bioplynovým zařízením s výkonem do 500 kW a
- Státní podpora SA.40171 (2015/NN) - Česká republika: Podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie.

Energetický regulační úřad následně zohlednil výše uvedená rozhodnutí Komise ve svých cenových rozhodnutích, kterými stanovil výši podpory z podporovaných zdrojů energie.

3.2. Prosazování hospodářské soutěže

3.2.1. Velkoobchodní trhy

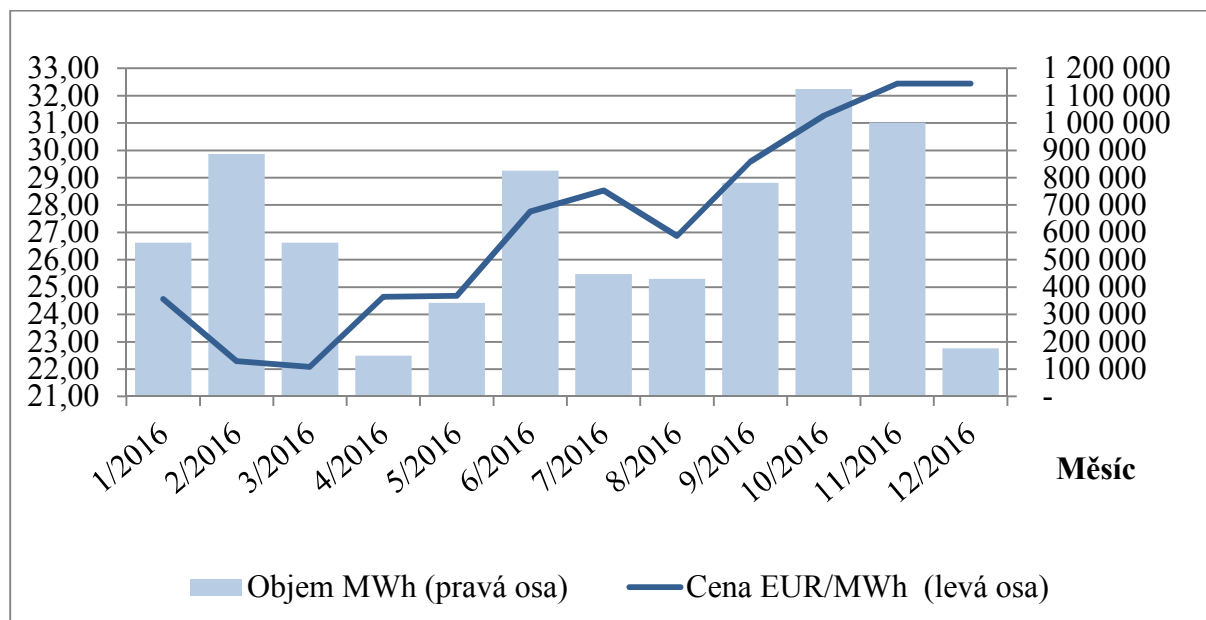
Sledování úrovně cen, úrovně transparentnosti, úrovně a efektivnosti otevření trhu a hospodářské soutěže

Obchody s elektřinou probíhají v ČR prostřednictvím energetické burzy POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE, a.s. (dále též PXE), bilaterálních obchodů

a krátkodobých trhů organizovaných OTE, a. s. Zatímco standardní produkty obchodované na energetické burze a produkty krátkodobého trhu OTE, a. s. mají pevná data expirace, v případě bilaterálních obchodů tato pravidla neplatí. Délka takto uzavřených obchodů je různá, obvykle se mezi výrobcem elektřiny a obchodníkem popř. obchodníkem a zákazníkem uzavírají roční smlouvy. Na burze PXE jsou v současnosti obchodovány pouze finanční produkty (tj. bez možnosti fyzické dodávky). V roce 2015 bylo zobchodováno 1 390 kontraktů s vypořádáním v roce 2016 a objemem 8,2 TWh (830 kontraktů s objemem 7,3 TWh příslušelo produktu ročního pásma), v roce 2016 (na rok 2017) to bylo 1 505 kontraktů s objemem 11,3 TWh (1 222 kontraktů s objemem 10,7 TWh příslušelo produktu ročního pásma). Meziroční růst obchodovaného množství tedy činí 8,3 procenta.

Obchodníci s elektřinou mohou k nákupu i prodeji využít jakoukoliv kombinaci bilaterálních kontraktů nebo burzovních produktů včetně platforem OTE, a.s. a zahraničních burz, a proto není možné určit strukturu pořízení elektřiny pro konkrétního konečného zákazníka potom, co ji dodavatel nakoupil nebo přeprodal na různých tržních místech v rámci Evropy. Graf 6 ukazuje vývoj cen na energetické burze PXE v průběhu roku 2016.

Graf 6 Vývoj cen futures BL CAL 2017 (základní roční pásma) na PXE

Zdroj: PXE, a. s.

Část objemu elektřiny je obchodována pomocí burzovně neregistrovaných bilaterálních obchodů a dále prostřednictvím krátkodobého trhu, který je organizován výlučně jen OTE, a. s. (denní a vnitrodenní trh). V roce 2016 bylo na denním trhu zobchodováno 20 141 GWh elektřiny, a dále prostřednictvím dvoustranných smluv evidovaných v systému operátora trhu bylo zobchodováno celkově 100 621 GWh. Na blokovém trhu 62 GWh a na vnitrodenním trhu se zobchodovalo 370 GWh elektřiny. Na krátkodobém trhu s elektřinou mohou poptávat všechny subjekty zúčtování, tj. nejen obchodníci a výrobci, ale také zákazníci, kteří mají vlastní odpovědnost za odchylku.

K 31. prosinci 2016 působilo na vnitrodenním trhu s elektřinou celkově 109 účastníků.

3.2.2. Maloobchodní trhy

Sledování úrovně cen, úrovně transparentnosti, úrovně a efektivnosti otevření trhu a hospodářské soutěže

Na internetových stránkách úřadu jsou zákazníkům k dispozici informace o fungování energetického trhu a informace související s ochranou spotřebitele. Úřad na nich seznamuje občany s možnostmi a postupy při změně dodavatele elektřiny. Kalkulátor elektřiny taktéž dostupný na internetových stránkách úřadu umožňuje porovnat cenové nabídky jednotlivých obchodníků s elektřinou a zkontrolovat si vyúčtování elektřiny.

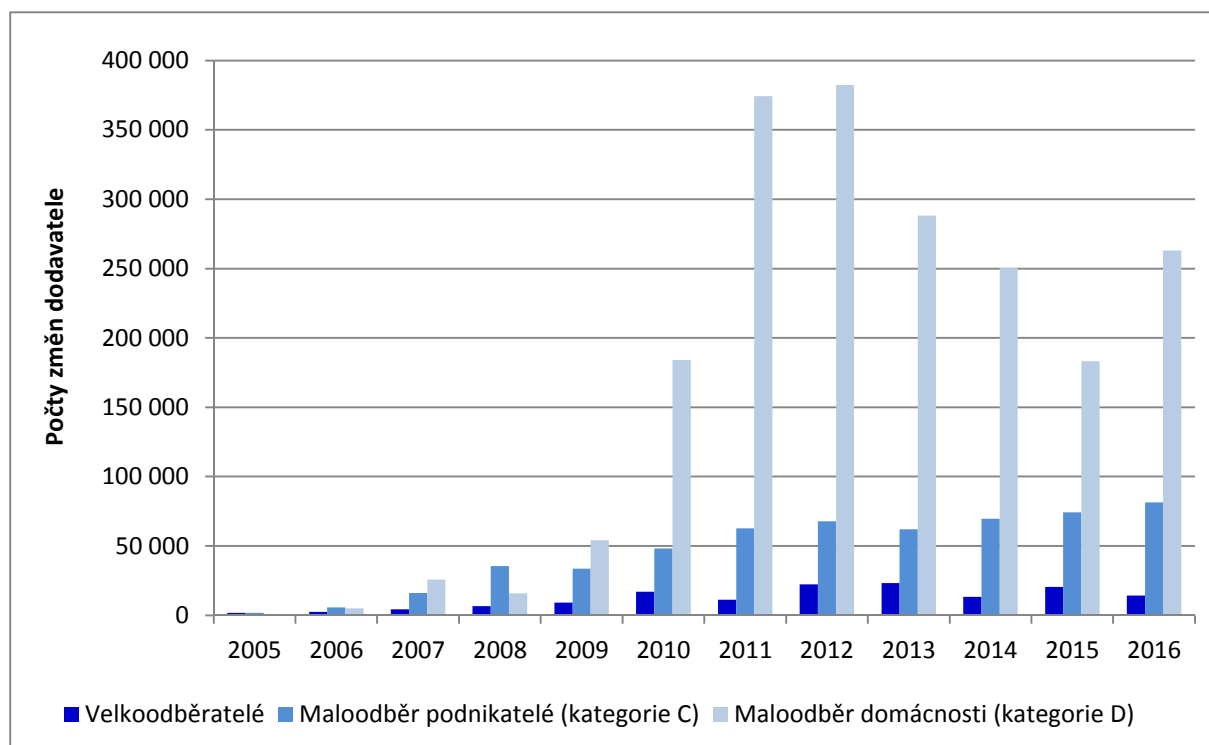
Od roku 2006 mají všichni zákazníci možnost měnit dodavatele elektřiny. Za tuto dobu bylo provedeno přibližně 2,7 milionu změn dodavatele elektřiny. Dodavatelé elektřiny využívají řadu nástrojů k oslovování zákazníků, jako je například podomní prodej, účast v hromadných elektronických aukcích nebo akvizice slabších konkurentů. V roce 2016 změnilo dodavatele elektřiny téměř 359 tisíc zákazníků, což představuje relativní meziroční nárůst změn dodavatele elektřiny o 29,3 procenta. Za celkovým nárůstem změn dodavatele elektřiny stojí především meziroční nárůst v segmentu domácností o 43,7 procenta. V segmentu maloobdoběru podnikatelů došlo k meziročnímu zvýšení počtu převodů odběrných míst k jinému dodavateli o 9,9 procenta, v segmentu velkoobdoběratelů naopak došlo k poklesu změn dodavatele elektřiny o 29,8 procenta. Tuto skutečnost dokládá graf 7, který ukazuje vývoj počtu změn dodavatele elektřiny od roku 2005 do roku 2016.

Tabulka 3: Změna dodavatele elektřiny

Typ odběru	2015	2016		2016	2016
	počet změn dodavatele	počet změn dodavatele	meziroční změna [%]	celkový počet odběrných míst	Switching [%]
Velkoobdoběr	20 349	14 278	-29,83	24 440	58,4
Maloobdoběr podnikatelé	74 109	81 415	9,86	742 598	11,0
Maloobdoběr domácnosti	183 114	263 073	43,67	5 159 231	5,1
Celkem	277 572	358 766	29,25	5 926 133	6,1

Zdroj: OTE, a.s., vlastní úpravy

Graf 7 Roční změny dodavatele elektřiny u hlavních kategorií zákazníků 2005 - 2016

Zdroj: OTE, a.s., vlastní úprava

Držitel licence na obchod s elektřinou je podle § 11a EZ povinen uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup podmínky dodávek elektřiny a ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti nebo podnikající fyzické osoby odebírající elektřinu z hladiny nízkého napětí. Změny cen za dodávku elektřiny nebo změny jiných podmínek dodávek elektřiny je držitel licence povinen uveřejnit nejpozději třicátý den přede dnem jejich účinnosti. Tím je zajištěna transparentnost cen a ochrana zákazníků.

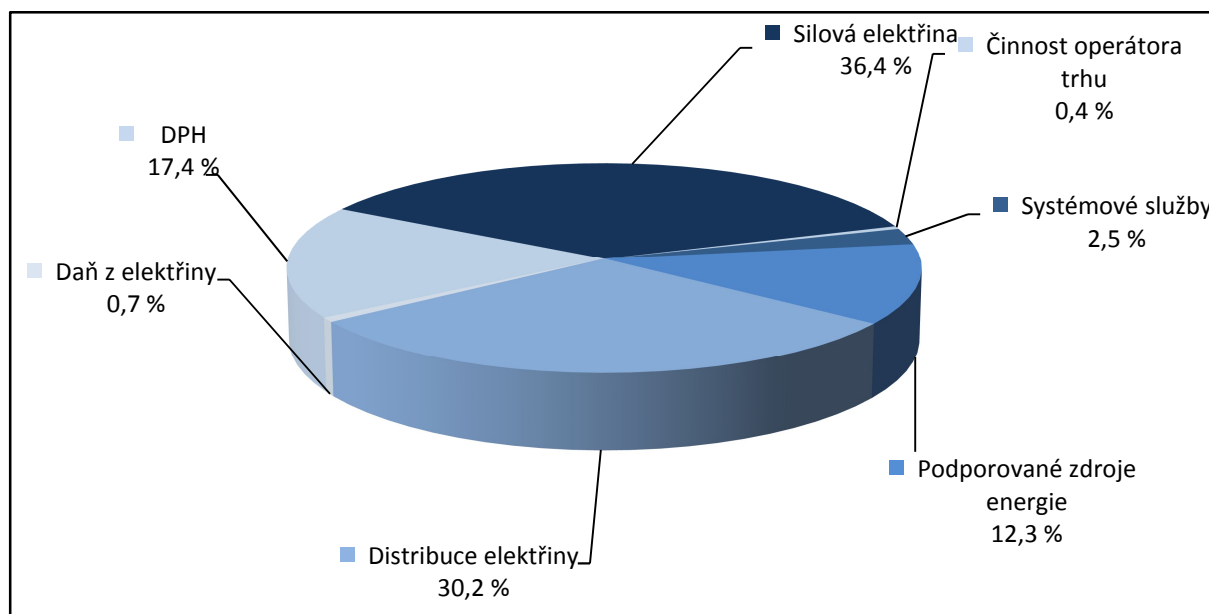
Celkovou cenu dodávky elektřiny pro odběratele na hladině nízkého napětí tvoří cena služby distribuční soustavy a neregulovaná cena silové elektřiny, jejíž výši stanovuje zákazníkem zvolený dodavatel. Cenu služby distribuční soustavy stanovuje ERÚ závaznými cenovými rozhodnutími, kdy cena za systémové služby, složka ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie a cena za činnosti operátora trhu jsou v jednotné výši pro všechny konečné zákazníky v ČR bez ohledu na místo připojení nebo zvoleného dodavatele. Cena zajišťování distribuce elektřiny se odvíjí od místa připojení, tj. podle příslušné distribuční soustavy, do jejíž sítě je odběrné místo připojeno. Provozovatele distribuční soustavy si tedy nelze vybrat. Zákazník na hladině nízkého napětí však může změnit distribuční sazbu při splnění podmínek pro její přiznání, popř. může změnou velikosti hlavního jističe před elektroměrem ovlivnit stálou složku regulované platby za zajišťování distribuce elektřiny.

Zákazník má právo si zvolit libovolného dodavatele silové elektřiny a vybrat si podle svého uvážení nejvhodnější nabízený produkt s ohledem na charakter a velikost své spotřeby. Počet případů přechodu k jinému dodavateli je v měsíčním intervalu zveřejňován v sekci statistika na stránkách operátora trhu s elektřinou a plynem OTE, a.s., a to jak v dělení na napěťové hladiny, tak podle typu zákazníka. Změnu dodavatele elektřiny za rok 2016 uvádí tabulka 3 výše.

Míru zastoupení jednotlivých složek výsledné ceny dodávky elektřiny pro domácnosti pro rok 2016 znázorňuje graf 8 (podíly jsou včetně daně z přidané hodnoty a daně z elektřiny).

Graf 8 Podíl složek ceny za dodávku elektřiny pro domácnosti v roce 2016

Zdroj: ERÚ

Obchodníci jsou povinni poskytovat provozovateli distribuční soustavy identifikační údaje o zákaznících, jimž dodávají elektřinu na základě smlouvy o sdružených službách dodávky. Povinností obchodníka s elektřinou je propagovat energetické služby a jejich nabídky. Obchodník s elektřinou má právo na informace od operátora trhu, které potřebuje k vyúčtování dodávek elektřiny zákazníkům, jejichž odběrné místo je u operátora trhu registrováno.

3.2.3. Doporučení k cenám dodávek, provádění šetření a uplatňování opatření k prosazování efektivní hospodářské soutěže

Na základě ustanovení § 17 odst. 7 písm. l) EZ a v souladu s čl. 37 odst. 1 písm. o) směrnice 2009/72/ES zveřejňuje ERÚ doporučení ohledně tvorby cen elektřiny pro domácnosti. V rámci EZ je v § 17c upravena spolupráce ERÚ s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Podle tohoto paragrafu ERÚ informuje tento úřad o jednáních účastníků trhu, o nichž lze mít důvodně za to, že narušují nebo omezují hospodářskou soutěž nebo k takovému omezení nebo narušení vedou, o uplatňování omezujících nebo nepřiměřených podmínek ve smlouvách na trhu s elektřinou a o způsobech tvorby cen elektřiny pro domácnosti.

V roce 2016 ERÚ v rámci výkonu svých pravomocí prováděl v souladu s § 17 EZ průběžný monitoring uplatňování omezujících nebo nepřiměřených podmínek ve smlouvách na trhu s elektřinou omezujících nebo vylučujících práva zákazníka a dále monitoroval stav hospodářské soutěže na velkoobchodním a maloobchodním trhu s elektřinou. V rámci prováděného monitoringu úřad nezjistil, že by na trhu s elektřinou byly uplatňovány postupy nebo nástroje omezující práva zákazníků nebo narušovaly hospodářskou soutěž, a neuložil tak v roce 2016 žádné opatření k odstranění příčin neexistující účinné hospodářské soutěže na trhu s elektřinou.

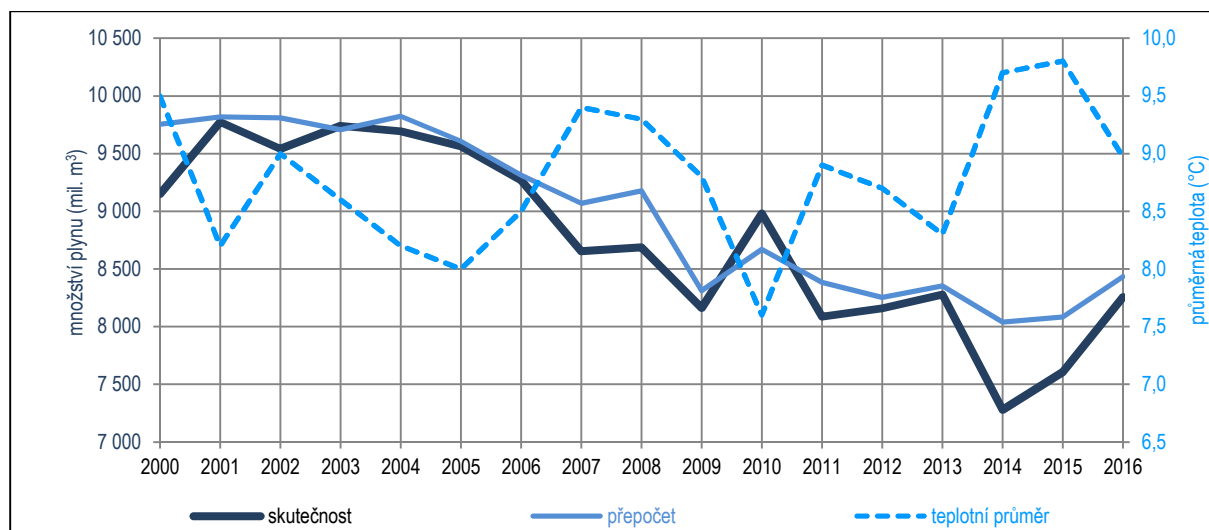
Jisté výhrady má ERÚ ke smlouvám na dobu určitou s automatickou prodloužením. Ačkoli jsou tyto smlouvy mezi obchodníky a zákazníky uzavírány na dobrovolné bázi, je tento druh smluv zejména v kombinaci s dalšími závazky (pronájem žárovek, slevy vyplácené dopředu apod.) pro zákazníky většinou nepřehledný, zejména z hlediska rozpoznání termínů, kdy je smlouvu možné vypovědět a za jakých podmínek.

4. Trh s plynem

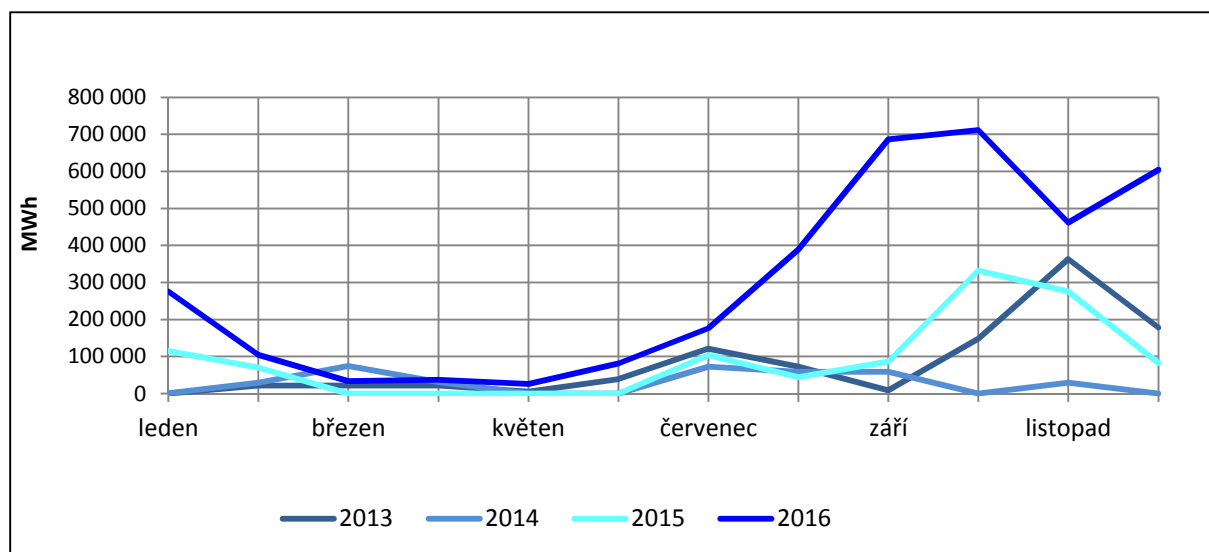
Celková roční spotřeba plynu v ČR dosáhla v roce 2016 hodnoty 8 255,1 mil. m³, tj. 88 243,2 GWh (průměrná hodnota spalného tepla dosahovala v ČR 10,69 kWh/m³, tj. 38,48 MJ/m³). Proti roku 2015 došlo ke zvýšení skutečné spotřeby o 8,5 procenta, přičemž největší nárůst během roku byl zaznamenán ve IV. čtvrtletí. Vliv na nárůst spotřeby měly chladnější měsíce listopad a prosinec a zejména provoz paroplynového bloku elektrárny Počerady, jehož spotřeba proti předchozím letům významně vzrostla. Nejvyšší měsíční spotřeba byla zaznamenána v lednu ve výši 12 664,4 GWh (1 187,3 mil. m³).

Průměrná roční teplota byla 9,0 °C s odchylkou +1,1 °C od dlouhodobého teplotního normálu a -0,8°C od roku 2015. Podíl spotřeby v topném období představoval cca 72 procenta souhrnné roční spotřeby. Přepočtem spotřeby roku 2016 na podmínky dlouhodobého teplotního normálu za pomoci teplotních gradientů spotřeby dosáhneme hodnoty 8 432,7 mil. m³, tj. 90 140,4 GWh s meziročním nárůstem 4,3 procenta. Celkové vyhodnocení spotřeby plynu v ČR v letech 2000 - 2016 s uvedením přepočtu na teplotní normál ukazuje graf 9.

Graf 9 Vývoj roční spotřeby plynu (2000 - 2016)

Zdroj: ERÚ

Graf 10 Paroplynová elektrárna Počerady – spotřeba plynu

Zdroj: ERÚ

4.1. Regulace sítí

Pro fungování trhu s plynem je klíčovým dokumentem vyhláška o Pravidlech trhu s plynem. Tento právní předpis upravuje nastavení procesů a termínů, které jsou nezbytné k tomu, aby byla stanovena pravidla pro činnost jednotlivých účastníků trhu s plynem při zajištění transparentního a nediskriminačního fungování trhu. Nastavení těchto procesů reflektuje požadavky dané nadřazenou legislativou, tedy zejména EZ a příslušnými nařízeními EU. Aplikace principů nařízení Evropské komise do odpovídajícího nastavení modelu trhu s plynem nesmí ohrozit činnost jednotlivých účastníků trhu s plynem.

Regulované ceny související s dodávkou plynu jsou každoročně stanovovány podle platné legislativy. V průběhu roku 2015 byly regulované ceny pro rok 2016 stanoveny v cenovém rozhodnutí č. 6/2015 na základě EZ, vyhlášky č. 195/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství, vyhlášky č. 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a Zásad cenové regulace pro období 2016 - 2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství. Tímto cenovým rozhodnutím jsou definovány regulované ceny za přepravu plynu, distribuci plynu a činnosti operátora trhu na kalendářní rok 2017.

4.1.1. Oddělení a nezávislost provozovatelů soustav (Unbundling)

Českému provozovateli přepravní soustavy NET4GAS, s.r.o., byl udělen certifikát nezávislosti v roce 2013. Vzhledem ke skutečnosti, že v roce 2016 nedošlo ke změně vlastnické struktury společnosti NET4GAS, s.r.o., ani nenastaly jiné okolnosti, které by byly v rozporu s rozhodnutím ERÚ nebo se stanoviskem EK z roku 2013, nebyly zjištěny důvody pro provedení nové certifikace provozovatele přepravní soustavy.

Článek 26 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/73/ES upravuje požadavky na oddělení provozovatelů distribuční soustavy a dále také kritéria, za pomoci kterých mají být dané požadavky dosaženy. Tento článek směrnice byl implementován do české legislativy prostřednictvím § 59a EZ.

Podle § 59a odst. 1 EZ musí být provozovatel distribuční soustavy od 1. ledna 2007, je-li součástí vertikálně integrovaného plynárenského podnikatele, z hlediska své právní formy, organizace a rozhodování nezávislý na jiných činnostech netýkajících se distribuce, přepravy a uskladňování plynu. Oddělení činností podle tohoto zákona není vyžadováno u vertikálně integrovaného plynárenského podnikatele, který poskytuje služby pro méně než 90 000 připojených zákazníků.

S oddělením jednotlivých činností souviselo i zabezpečení plnění závazku nediskriminačního přístupu k distribučním soustavám, proto vznikl pro jeho kontrolu tzv. Program rovného zacházení (Compliance program). Provozovatel distribuční soustavy je povinen přijmout Program rovného zacházení vnitřním předpisem. Na jeho provádění dohlíží auditor programu, který je jmenován nebo jinak ustanoven provozovatelem distribuční soustavy. Každoročně do 30. dubna auditor programu zpracuje a předloží úřadu výroční zprávu o opatřeních přijatých k provádění Programu rovného zacházení za uplynulý rok.

V roce 2016 byly předloženy ERÚ výroční zprávy o opatřeních přijatých k provádění Programu rovného zacházení za rok 2015 od všech provozovatelů distribučních soustav, na které se tato povinnost vztahuje.

4.1.2. Fungování z technického hlediska

Přepravní soustavu tvoří cca 3 800 km vysokotlakých plynovodů zajišťujících jak tranzitní, tak i vnitrostátní přepravu plynu v potrubí o jmenovitých průměrech od DN 50 do DN 1400 s jmenovitými tlaky od 4 do 8,4 MPa. Potřebný tlak pro přepravu plynu v soustavě je zajišťován kompresními stanicemi, na severní větvi jej zajišťují kompresní stanice Kralice a Kouřim a na jižní větvi kompresní stanice Břeclav a Veselí nad Lužnicí. Celkový instalovaný výkon kompresních stanic v roce 2016 byl 243 MW.

Provozovatelé distribučních soustav, které jsou přímo napojeny na přepravní soustavu, provozovali v roce 2016 celkem 73 893 km plynovodů. Rozdělení je uvedeno v tabulce 4.

Tabulka 4 – Délky provozovaných plynovodů podle tlakových úrovní

	VTL [km]	STL [km]	NTL [km]
GasNet	11 302	40 702	12 913
E.ON	1 222	2 326	985*
PPD	373	2 842	1 228

* včetně 705 km STL a NTL přípojek

Podstatnou roli při zajištění spolehlivého provozu plynárenské soustavy ČR hrají zásobníky plynu, a to nejen v době omezení dodávek, ale i pro vyrovnávání letní a zimní nerovnoměrnosti mezi zdroji a spotřebou plynu. Zásobníky za normální situace slouží k uskladňování plynu v letním období a k těžbě plynu v zimním období při denních spotřebách nižších nebo vyšších než je smluvený denní dovoz plynu ze zahraničí.

Celková technická skladovací kapacita zásobníků v ČR se oproti roku 2015 zvýšila na celkových 3,076 mld. m³, což teoreticky představuje 37 procent roční spotřeby plynu ČR v roce 2016. K navýšení skladovacích kapacit došlo díky rozšíření skladovacích kapacit zásobníku plynu (PZP) Uhřice (MND Gas Storage a.s.) z 245 na 255 mil. m³ a zprovozněním nového PZP Dambořice (Moravia Gas Storage a.s.), který byl uveden do provozu 1. července 2016. Kapacita tohoto zásobníku zatím dosahuje hodnoty 115 mil. m³, přičemž

dosažení maximálních skladovacích parametrů zásobníku tj. 448 mil. m³ je předpokládáno v roce 2021.

Na jižní Moravě se také nachází zásobník napojený jen na slovenskou plynárenskou síť patřící společnosti SPP Storage, s.r.o., s kapacitou 576 mil. m³. Vzhledem ke skutečnosti, že tento zásobník zatím není připojen na českou plynárenskou soustavu, není jeho kapacita do celkové skladovací kapacity ČR započítána. V roce 2016 probíhala jednání o připojení tohoto zásobníku přímo k české přepravní soustavě a současně o podmínkách provozování tohoto zásobníku v přeshraničním režimu.

Technické parametry zásobníků plynu v ČR (skladovací kapacita, maximální denní těžební výkon a maximální denní vtláčecí výkon) jsou uvedeny v tabulce 5.

Tabulka 5 Zásobníky plynu v ČR a jejich technické parametry

Provozovatel zásobníku plynu	Zásobník plynu	Skladovací kapacita [mil. m ³]	Maximální denní těžební výkon [mil. m ³ /den]	Maximální denní vtláčecí výkon [mil. m ³ /den]
innogy GS	Háje	64	6,0	6,0
	Dolní Dunajovice	900	17,0	12,0
	Tvrdonice	535	8,0	8,0
	Lobodice	177	5,0	2,5
	Štramberk	500	7,0	7,0
	Třanovice	530	8,0	6,0
	Celkem	2 706	51,0	41,5
MND GS	Uhřice	255	6,0	2,6
Moravia GS	Dambořice	115	4,0	3,0
Česká republika celkem		3076	61,0	47,1
SPP Storage, s.r.o. (napojení výhradně na slovenskou přepravní soustavu)	Dolní Bojanovice	576	9,0	7,0

Vyrovnávací služby

V důsledku povinnosti aplikovat do národního modelu trhu s plynem nadřazené nařízení komise (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích, došlo s účinností od 1. července 2016 k výrazné úpravě cenového rozhodnutí ERÚ č. 6/2015 ze dne 25. listopadu 2015 ve znění cenového rozhodnutí č. 1/2016 z 29. února 2016. Hlavním předmětem úprav bylo odstranění těch částí cenového rozhodnutí, které stanovovaly cenu za vyrovnávací plyn a souvisely se starým modelem vyrovnávání odchylek. Nové ceny nebylo potřeba stanovovat, neboť cena za odchylku se odvozuje od denní tržní ceny plynu v ČR s malým cenovým příplatkem se zohledněním ceny vyrovnávací akce provozovatele přepravní soustavy, pokud je realizována, se zohledněním velikosti systémové odchylky.

Standardy bezpečnosti a spolehlivosti dodávek, kvalita služeb a dodávek

Energetický regulační úřad v rámci svých kompetencí sleduje a vyhodnocuje plnění bezpečnostního standardu dodávek plynu v ČR. Povinnost zajištění uvedeného standardu je určena nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 944/2010, o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu. Toto nařízení bylo následně implementováno do české legislativy prostřednictvím energetického zákona a vyhlášky Ministerstva průmyslu

a obchodu č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu. Na základě zájmu jednotlivých účastníků trhu a odborné veřejnosti byla úřadem vytvořena Měsíční zpráva o vyhodnocení bezpečnostního standardu dodávky plynu v ČR, která je pravidelně zveřejňována v průběhu topné sezóny na internetových stránkách ERÚ. S ohledem na skutečnost, že ERÚ opakovaně deklaroval jako jeden z klíčových pilířů své činnosti přijetí opatření, která zajistí bezpečnou a spolehlivou dodávku plynu zákazníkům v ČR (včetně kontrolních mechanismů), je ze strany úřadu věnována vysoká pozornost kontrole povinnosti plnění bezpečnostního standardu dodávek ze strany obchodníků s plynem.

Sledování doby, po kterou trvá připojení a opravy

Provozovatelé přepravní soustavy, distribučních soustav a zásobníků plynu jsou povinni vyhlášovat plány odstávek jimi provozovaných plynárenských zařízení v souladu s platnou legislativou a tento plán zveřejňovat na svých webových stránkách. Odstávky musí být vyhlášovány minimálně 30 dnů před termínem zahájení odstávky. Nejčastějším důvodem odstávek jsou opravy a údržba technologie, podzemní opravy sond a stabilizace ložiskových tlaků v jednotlivých zásobnících. Odstávky virtuálního zásobníku plynu jsou vyhlášovány také z důvodů vyvolaných na straně provozovatele přepravní soustavy.

V průběhu roku 2016 nedošlo k žádnému případu porušení této lhůty. Zároveň prováděné opravy nesnížily stanovenou kvalitu dodávek a služeb poskytovaných příslušným provozovatelem plynárenské infrastruktury. Byly však zaznamenány případy, kdy byly opravy naplánovány do období, v němž dochází ke spotřebě plynu pro potřeby vytápění.

Sledování přístupu k zásobníkům plynu, prvotní akumulaci a dalším podpůrným službám

Provozovatelé zásobníků plynu přijali Program rovného zacházení, jehož účelem je zajistit nediskriminační postavení všech účastníků trhu s plynem, kteří využívají či chtějí využívat služeb uskladňování. O plnění tohoto programu mají povinnost jednou ročně informovat ERÚ. Ve sledovaném období nebylo identifikováno žádné porušení těchto programů.

Přístup k zásobníkům plynu je založen na principu sjednáváného přístupu třetích stran. Energetický regulační úřad v příslušných právních předpisech stanovuje náležitosti, které musí být zájemcům o skladovací kapacitu známy předtím, než je skladovací kapacita prostřednictvím aukčního mechanismu prodávána a alokována. Podmínky každé aukce jsou zveřejňovány na webových stránkách provozovatele zásobníku plynu. Úřad tyto podmínky kontinuálně monitoruje a vyhodnocuje. V roce 2016 nedošlo k žádnému diskriminačnímu jednání vůči účastníkům trhu s plynem.

Sledování správné aplikace kritérií, která určují model přístupu k zásobníkům plynu

Přístup k zásobníkům plynu je založen na principu sjednáváného přístupu třetích stran. Podmínky každé aukce jsou zveřejňovány na webových stránkách provozovatele zásobníku plynu. Úřad tyto podmínky kontinuálně monitoruje a vyhodnocuje, stejně jako všechny služby nabízené provozovateli zásobníků plynu. Prostřednictvím aukcí byla v průběhu roku 2016 prodána veškerá skladovací kapacita na skladovací rok 2016/2017.

V roce 2016 nebylo zaznamenáno diskriminační jednání vůči účastníkům trhu s plynem ani porušení povinnosti zveřejnění podmínek aukce před jejím konáním.

Sledování ochranných opatření

S ohledem na skutečnost, že v roce 2016 nedošlo k žádné krizi na trhu s plynem, ani k ohrožení fyzické bezpečnosti osob, přístrojů, zařízení nebo celistvosti soustavy, nebylo v roce 2016 potřeba přijmout žádná nezbytná ochranná opatření.

4.1.3. Sít'ové a LNG tarify uplatňované za připojení a přístup

Tarify

Energetický regulační úřad je na základě zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, orgánem státní správy kompetentním pro stanovení regulovaných cen za přepravu plynu, distribuci plynu, ceny za činnosti operátora trhu a ceny plynu dodavatele poslední instance podle ustanovení § 17 odst. 11 EZ. Ceny plynu dodavatele poslední instance jsou regulovány formou věcně usměrňovaných cen.

Tarify platné v roce 2016 byly stanoveny v souladu s energetickým zákonem, vyhláškou č. 195/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství, vyhláškou č. 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství, a zveřejněnými Zásadami cenové regulace pro období 2016–2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství.

Pro rok 2016, který byl prvním rokem IV. regulačního období, byla pro stanovení povolených výnosů provozovatelů distribučních soustav uplatněna metodika regulace založená na principu revenue-cap. V případě výnosů provozovatele přepravní soustavy je metodika založena na kombinaci principů revenue-cap a price-cap. Stanovené parametry spolu s dalšími uznanými veličinami vstupují do tzv. upravených povolených výnosů, ze kterých jsou dále počítány příslušné regulované ceny. Stanovená metodika regulace je po celé regulační období neměnná proto, aby bylo zajištěno stabilní a předvídatelné prostředí pro všechny účastníky trhu s plynem.

Do příslušných regulovaných cen přepravy plynu vstupují upravené povolené výnosy provozovatele přepravní soustavy, které jsou podle předpokládaného využití rozděleny na jednotlivé vstupní a výstupní body přepravní soustavy. Cena za přepravu plynu určená pro zákazníky na trhu s plynem v ČR (tzv. do domácího bodu) je integrována do cen za distribuci plynu, je tedy zákazníkům účtována jako součást ceny za distribuci.

Ceny za přepravu plynu jsou stanoveny jako dvousložkové, skládající se z fixní a variabilní části. Pevnou složku představuje platba za rezervovanou pevnou přepravní kapacitu na příslušném vstupním nebo výstupním bodě přepravní soustavy. Variabilní část ceny je stanovena s ohledem na pokrytí nákladů provozovatele přepravní soustavy spojených se skutečně přepraveným množstvím plynu.

Pro jednotlivé provozovatele distribučních soustav je uplatněn jednotný způsob stanovení cen za distribuci plynu. Každému provozovateli distribuční soustavy, která je přímo připojená k přepravní soustavě, jsou stanoveny upravené povolené výnosy na základě jím vykázaných údajů. Stanovené upravené povolené výnosy jsou podle rezervované distribuční kapacity a plánovaného distribuovaného množství plynu následně alokovány do cen pro jednotlivé kategorie zákazníků. Provozovatelé distribučních soustav připojených k jiným distribučním

soustavám mohou používat regulované ceny až do výše cen stanovených pro nadřazenou distribuční soustavu, případně požádat ERÚ o stanovení individuální ceny.

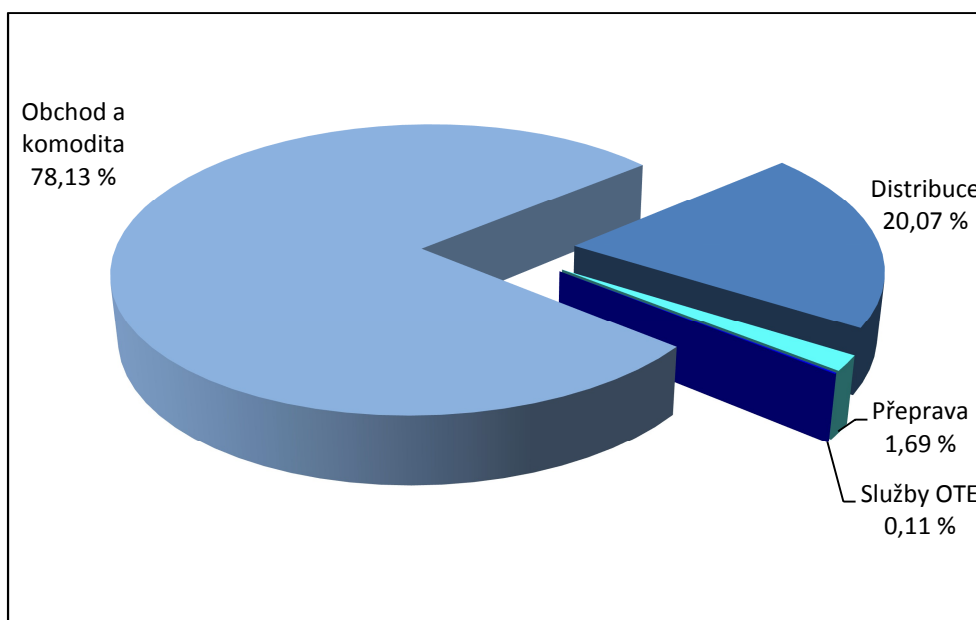
Regulované ceny za distribuci plynu jsou úřadem stanovovány pro jednotlivé kategorie zákazníků, kterými jsou velkoobdobatel, střední odběratel, maloobdobatel a domácnost. Tyto ceny mají zpravidla také dvousložkový charakter – fixní a variabilní složku, podobně jako cena za přepravu plynu. Stálá složka ceny pro kategorii zákazníků velkoobdobatel a střední odběratel je závislá na celkové denní rezervované kapacitě a je stanovena pomocí vzorce, který je uveden v platném cenovém rozhodnutí. Pro kategorii zákazníků maloobdobatel a domácnost je stálá složka ceny určena výší tzv. stálého měsíčního platu v daném pásmu odběru. Variabilní složku této ceny představuje pro všechny kategorie zákazníků pevná cena za odebraný plyn, která je navázána na množství spotřebovaného plynu.

Další cenou regulovanou úřadem jsou ceny za činnosti operátora trhu v plynárenství. Pro činnosti operátora trhu v plynárenství jsou také každoročně stanovovány upravené povolené výnosy, ze kterých je stanovena pevná cena za zúčtování prováděné operátorem trhu. Platba za pevnou cenu za zúčtování se odvíjí od množství spotřebovaného plynu.

Vzhledem k liberalizaci českého trhu s plynem jsou úřadem stanovovány pouze ceny za výše uvedené činnosti nezbytné k zajištění dodávky plynu do odběrných míst zákazníků. Neregulované ceny, mezi které lze zahrnout cenu za služby obchodu a cenu za strukturování a flexibilitu dodávky, jsou plně v kompetenci příslušného obchodníka s plynem a jsou plně závislé na jeho obchodní strategii a dohodě se zákazníkem.

V České republice nebyly v roce 2016 ze strany ERÚ uplatňovány zvláštní tarify pro zkapalněný zemní plyn (LNG).

Graf 11 Struktura průměrné ceny služeb dodávky plynu pro zákazníky v kategorii domácnost v roce 2016 (bez daňových položek)

Zdroj: ERÚ

Zamezení křížovým dotacím

Vzájemným subvencím (křížovým dotacím) zamezuje zejména vhodné nastavení regulačního výkaznictví, které po účetním a právním unbundlingu stanovuje striktní vykazování přímo přiřaditelných nákladů k jednotlivým regulovaným činnostem.

Regulovaný a neregulovaný přístup k zásobníkům plynu

V plynárenské infrastruktuře České republiky mají zásobníky plynu nezastupitelnou úlohu, spočívající ve vyrovnávání sezónních rozdílů ve spotřebě plynu a zejména ve zvyšování bezpečnosti a plynulosti dodávek. Zásobníky plynu umožňují dodavatelům plynu flexibilně reagovat na neočekávané zvýšení spotřeby plynu zejména v chladných měsících roku.

Provozovatelé zásobníků plynu v roce 2016 vyhlásili celkem 20 aukcí na skladovací kapacitu. Poprvé byla vyvolávací cena v aukci za skladovací kapacitu stanovena nikoli jako pevná hodnota, ale vzorcem zohledňujícím rozdíl cen plynu v létě a v zimě. Provozovatelem zásobníku plynu tak byla akcentována intrinsická (intrinsic) hodnota uskladňování plynu v zásobníku.

Tabulka 6

Datum konání aukce	Společnost	Finální cena*		Nabízený objem [GWh]	Typ smlouvy
28. 1. 2016	innogy GS	53	Kč/MWh	43,00	roční kapacita
1. 2. 2016	innogy GS	55	Kč/MWh	20,00	roční kapacita
19. 2. 2016	innogy GS	53	Kč/MWh	3,00	roční kapacita
22. 2. 2016	innogy GS	56	Kč/MWh	300,00	roční kapacita
7. 3. 2016	innogy GS	53	Kč/MWh	200,00	roční kapacita
15. 3. 2016	MND GS	0,60	Kč/m ³ /rok	10,50	roční kapacita
21. 3. 2016	innogy GS	49	Kč/MWh	56,00	roční kapacita
22. 3. 2016	innogy GS	29	Kč/MWh	3,79	provozní objem
23. 3. 2016	innogy GS	49	Kč/MWh	300,30	roční kapacita
18. 4. 2016	innogy GS	52,4	Kč/MWh	55,00	měsíční kapacita
19. 4. 2016	innogy GS	30,5	Kč/MWh	375,00	provozní objem
23. 5. 2016	innogy GS	70,8	Kč/MWh	158,20	měsíční kapacita
24. 5. 2016	innogy GS	34,8	Kč/MWh	180,00	provozní objem
22. 6. 2016	Moravia GS	2,79	€/1000 m ³ /rok	121,00	měsíční kapacita
25. 10. 2016	innogy GS	55	Kč/MWh	300,00	roční kapacita
25. 10. 2016	innogy GS	33	Kč/MWh	100,00	provozní objem
31. 10. 2016	innogy GS	7 Kč/den	Kč/MWh	0,50	vtl. a těž. objem
10. 11. 2016	MND GS	$P = \Delta_{S/W} + K;$ kde $K = +18.5$ CZK	Kč/m ³ /rok	180,00	roční kapacita
30. 11. 2016	MND GS	$P = \Delta_{S/W} + K;$ kde $K = +9$ CZK	Kč/m ³ /rok	1010,00	roční kapacita
21. 12. 2016	innogy GS	55		500,00	roční kapacita

pozn.: Cena u společnosti innogy GS je přepočtena ve všech případech na roční skladovací kapacitu, pokud není uvedeno jinak

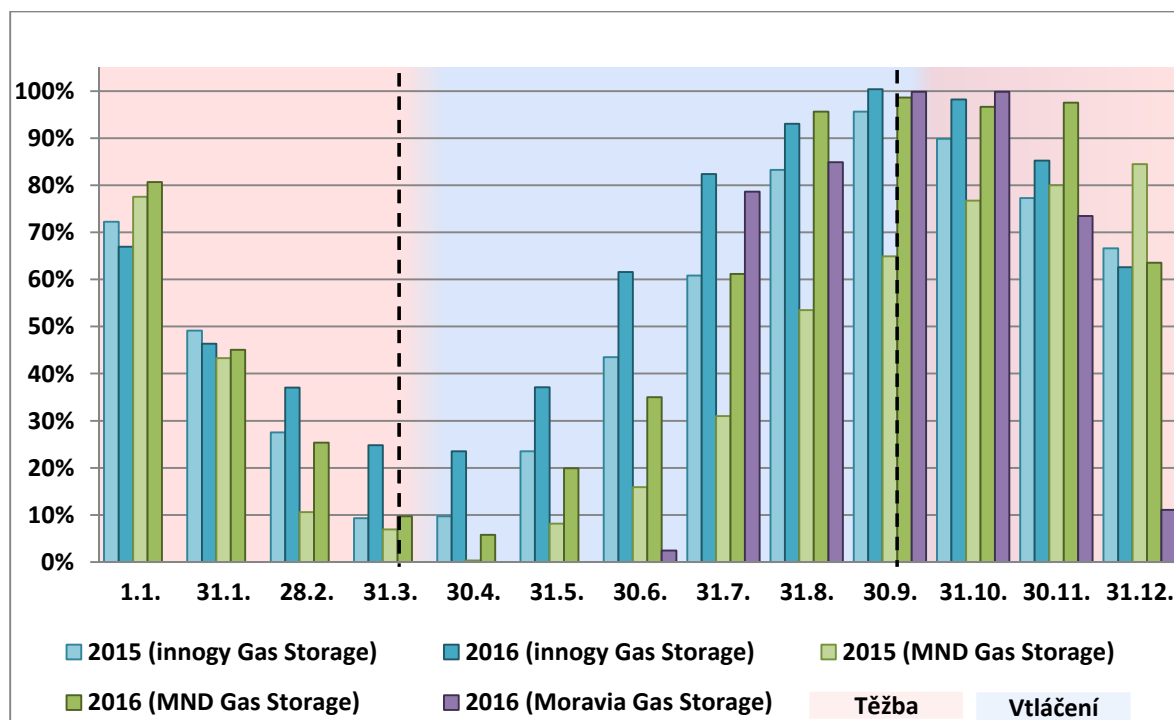
Zdroj: ERÚ

Vyvolávací ceny v aukcích na skladovací kapacitu byly nižší než v roce 2015, což lze přičíst vlivu klesajících cen plynu na spotových trzích a minimálnímu rozdílu mezi letní a zimní cenou. Tento, pro provozovatele zásobníků plynu v zásadě negativní trend má přímý dopad na zvyšování efektivity provozování zásobníku plynu v plně tržním a konkurenčním prostředí.

Naopak pozitivní dopad má v podobě nižších dodatečných nákladů pro obchodníky s plynem, které se prostřednictvím obchodních modelů promítají i do koncových cen pro zákazníky.

Druhým ukazatelem pro hodnocení pravidel nastavených pro přístup k zásobníkům plynu je míra naplněnosti. Tento ukazatel je klíčový před začátkem topné sezóny a na konci skladovacího roku, kdy v případě teplotních výkyvů nejsou zásobníky z technologických důvodů v případě nízké naplněnosti schopny nabídnout plný těžební výkon. Všechny zásobníky byly ke dni 1. října 2016 naplněny na 100 procent.

Graf 12 Porovnání naplnění zásobníků plynu v České republice za období 1/2015-12/2016

*Pozn.: přerušovaná černá čára v grafu odděluje konec a začátek těžební sezony

Tabulka 7 Meziroční porovnání objemu plynu** v zásobnících plynu na konci těžební sezóny

	Vytěženost na konci těžební sezony 30. 4. 2015	Vytěženost na konci těžební sezony 30. 4. 2016
innogy Gas Storage	25,00 %	9,00 %
MND Gas Storage	0,33 %	5,75 %

** Poměr vyjadřující poměr množství plynu v zásobníku k jeho technické kapacitě

4.1.4. Přeshraniční problematika

Postupy pro přidělování kapacit a řízení přetížení

V souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 byla provozovatelem přepravní soustavy na hraničních předávacích bodech zavedena opatření pro přidělování kapacit v případě přetížení. Přestože Česká republika disponuje na vstupních a výstupních hraničních bodech přepravní soustavy dostatečným množstvím přepravních kapacit, byly ze strany ACER na základě analýzy dat dostupných na transparentní platformě ENTSOG identifikovány hraniční body, na nichž by uplatnění pevného mechanismu ztráty

v případě nevyužití v režimu na následující den mělo vést k vyššímu a efektivnějšímu využití technické kapacity přepravní soustavy. Vycházeje z této analýzy provedl ERÚ aktualizaci nastavení mechanismů pro řízení nedostatku přepravních kapacit s postupy pro řízení překročení kapacity v případě smluvního překročení kapacity. Tato změna nabyla účinnosti od 1. ledna 2017.

Spolupráce s ostatními regulačními orgány a ACER

Plynárenské pracovní skupiny se primárně věnovaly monitoringu implementace síťových kodexů v jednotlivých zemích. Zaměstnanci úřadu se v rámci aktivní participace na činnosti těchto skupin zabývali zpracováním dotazníků a následně poskytováním relevantních podkladů o trhu s plynem v České republice. V průběhu roku 2016 byl ke schválení připravován síťový kodex harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn. Výsledkem konzultací k tomuto dokumentu bylo dosažení respektování specifického charakteru využívání přepravní soustavy v ČR a minimalizování negativních dopadů na naši republiku. Intenzivně probíhala bilaterální jednání připravující integraci trhů s plynem mezi Českou republikou a Rakouskem. Strategickým úkolem majícím dopad na trh s plynem v národním i evropském kontextu bylo připomínkování materiálů souvisejících se záměrem EK novelizovat nařízení o bezpečnosti dodávek.

V rámci plynárenského regionu jižní a jihovýchodní Evropy došlo k posunu v nastavení priorit projektů s regionálním dopadem. Z pracovního plánu byly vypuštěny projekty zaměřené na včasnou implementaci síťových kodexů. Namísto toho byly zpracovávány projekty řešící konkrétní problematiku spolupráce. Česká a rakouská strana pokračovaly v diskuzích a pracích na integraci svých plynárenských trhů, přičemž do diskuze byl zapojen i slovenský provozovatel přepravní soustavy, jehož stávající přepravní infrastruktura by mohla být formou virtuálního plynovodu využita. ERÚ se dále podílel na projektu zaměřeném na analýzu udělování licencí v rámci členských zemí, na dotazníku hodnotícím implementaci 3. balíčku a na hodnocení parametrů kvality plynu.

V roce 2016 se zástupci ERÚ účastnili pokračujících jednání organizovaných v rámci V4 Gas fóra, které bylo založeno z iniciativy příslušných ministerstev zemí V4. Stěžejními tématy bylo řešení dílčích úkolů zaměřených na problematiku týkající se regionálních projektů, jejichž cílem je vytvořit obchodní region v rámci několika zemí.

Energetický regulační úřad v roce 2016 pokračoval v rámci mezinárodní pracovní skupiny, tvořené dále zástupci rakouského regulačního úřadem (Energie-Control Austria) a provozovateli přepravních soustav (Gas Connect Austria, NET4GAS), v práci na projektu propojení plynárenských trhů České republiky a Rakouska, jako pilotního projektu integrace trhů s plynem v Evropě. Pracovní skupina analyzovala několik alternativ, jakým způsobem lze v rámci integrace postupovat. Ze strany ERÚ byl kladen maximální důraz na nalezení řešení, které je z hlediska fungování jednoduché, flexibilní, vyžaduje minimum legislativních změn a je nákladově nenáročné. Úřadem byl opakovaně akcentován požadavek na minimalizaci nákladů vyvolaných projektem a vyčíslení přínosů tohoto propojení trhů pro české spotřebitele.

Na úrovni pracovní skupiny byl vypracován dokument, jehož cílem bylo objasnit zásadní aspekty fungování zvoleného konceptu integrace, tzv. opce TRU. Dokument měl zároveň sloužit jako podklad pro připravovaný veřejný konzultační proces. Kvalitativní i kvantitativní

úroveň konzultovaného dokumentu byla předmětem četných diskusí, kdy bylo ze strany regulačních úřadů požadováno hlubší rozpracování základních aspektů TRU v prezentovaném dokumentu. Národní regulátoři představovali v konzultačním procesu dohledovou roli. Jsou garantem transparentnosti konzultačního procesu, nikoli však kvality dokumentu, za vlastní zpracování odpovídají provozovatelé přepravních soustav.

Sběr připomínek v rámci veřejné konzultace probíhal od 30. března do 19. dubna 2016. Konzultace se zúčastnilo celkově 15 subjektů působících na trhu s plynem v České republice a Rakousku. Účastníci obou trhů v rámci konzultace ve všeobecnosti projevíli zájem o podrobnější informace o fungování modelu integrace a způsob její realizace bez existence přímého propojení. Upozornili na otevřené otázky s ohledem na soulad s legislativním rámcem v obou zemích a v neposlední řadě zdůraznili potřebu bližší determinace benefitů a nákladů.

Vypořádání připomínek nebylo do konce roku 2016 dokončeno. Projekt a činnost pracovní skupiny tak bude pokračovat i v roce 2017.

Sledování investičních plánů a posouzení jejich souladu s plány rozvoje sítí

Na základě ustanovení § 58k energetického zákona Energetický regulační úřad posuzuje a svým rozhodnutím schvaluje Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy (TYNDP), který je každoročně vypracován a předkládán úřadu provozovatelem přepravní soustavy. Povinnosti vypracovat a předložit TYNDP Energetickému regulačnímu úřadu ke schválení vyplývají z implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES do české legislativy (energetický zákon).

Provozovatel přepravní soustavy v souladu s § 58k odst. 4 energetického zákona konzultoval jím připravený TYNDP se stávajícími nebo případnými budoucími uživateli přepravní soustavy, jejichž oprávněné zájmy mohou být TYNDP přímo dotčeny. V souladu s § 58k odst. 5 energetického zákona předložil ERÚ společně s TYNDP také záznam konzultace.

Podle § 58k odst. 7 energetického zákona může stávající nebo případný budoucí uživatel přepravní soustavy, jehož oprávněné zájmy mohou být desetiletým plánem rozvoje přepravní soustavy přímo dotčeny, u Energetického regulačního úřadu uplatnit k desetiletému plánu rozvoje přepravní soustavy připomínku s jejich odůvodněním.

ERÚ v souladu s § 58k odst. 6 energetického zákona konzultoval předložený Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy a za tímto účelem jej bez zbytečného odkladu po jeho obdržení zveřejnil způsobem umožňujícím dálkový přístup a to nejméně na 10 pracovních dnů.

Energetický regulační úřad, s ohledem na požadavky na transparentnost a v souladu s § 58k energetického zákona, klade důraz při svém rozhodování o předloženém plánu na konzultační proces vedený provozovatelem přepravní soustavy a konzultační proces vedený na úrovni ERÚ. Vychází přitom z § 58k odst. 9 energetického zákona, podle kterého má desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy zahrnovat opodstatněné požadavky na realizaci investic do přepravní soustavy. Společně s tím ERÚ posuzuje jeho soulad s platným Desetiletým plánem rozvoje evropské přepravní soustavy plynu, který připravuje Evropská síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav plynu (ENTSOG).

ERÚ uvádí, že připomínky stávajících nebo případných budoucích uživatelů přepravní soustavy, jejichž oprávněné zájmy mohou být desetiletým plánem rozvoje přepravní soustavy přímo dotčeny, neobsahovaly požadavek na investice k realizaci přepojení mezi Českou republikou a Rakouskem, tj. pro realizaci projektů TRA-N-133 a TRA-N-135 (známé jako projekty BACI a Oberkappel).

Stávající nebo budoucí uživatelé soustavy, mimo jiné velká zájmová sdružení (Teplárenské sdružení České republiky, Hospodářská komora České republiky, Svaz průmyslu a dopravy České republiky), naopak ve svých připomínkách vybízeli provozovatele přepravní soustavy k revizi TYNDP, neboť realizací předmětných projektů povede podle jejich vyjádření k navýšení ceny služby přepravy plynu.

Také ERÚ se na základě všech jemu dostupných informací odůvodněně domnívá, že u projektů TRA-N-133 a TRA-N-135 není možné očekávat stav, kde pozitivní externalita a benefity převáží negativní externalitu, a to zejména náklady spojené s realizací projektů, jež by měli hradit uživatelé soustavy v České republice.

Z tohoto důvodu proto ERÚ již v rámci konzultačního procesu vedeného na úrovni provozovatele přepravní soustavy požádal provozovatele přepravní soustavy o doložení informací, které by vyvrátily uváděné tvrzení, a odvolal se přitom na § 58k odst. 9 energetického zákona. Úřad současně požádal provozovatele přepravní soustavy o revizi a opětovné vyhodnocení potřebnosti zmíněných projektů.

Provozovatel přepravní soustavy v jím předloženém vypořádání připomínek ignoroval připomínky stávajících nebo případných budoucích uživatelů přepravní soustavy, jejichž oprávněné zájmy mohou být desetiletým plánem rozvoje přepravní soustavy přímo dotčeny, stejně jako připomínky a výzvu ERÚ na doložení skutečností, které by svou povahou vyvrátily stanovisko ERÚ ke zmíněným projektům.

Úřad proto v souladu § 58k odst. 9 energetického zákona, podle kterého má desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy zahrnovat opodstatněné požadavky na realizaci investic do přepravní soustavy, vydal dne 22. prosince 2016 rozhodnutí, kterým nařídil provozovateli přepravní soustavy změnit jím předložený Desetiletý plán rozvoje přepravní soustavy 2017-2026.

4.1.5. Soulad s právními předpisy (Compliance)

Energetický regulační úřad zajišťuje, aby provozovatelé přepravní soustavy a distribučních soustav a případně příslušní vlastníci soustav, jakož i všechny plynárenské podniky plnili své povinnosti vyplývající z relevantních právních předpisů jak na evropské, tak na národní úrovni. Energetický regulační úřad vykonává své pravomoci na základě příslušných ustanovení energetického zákona, kde jsou stanovena práva a povinnosti vyplývající z příslušných ustanovení unijních předpisů, tedy zejména směrnice 2009/73/ES, nařízení 715/2009/ES, 994/2010 nebo 1227/2011 a směrnice 2012/27/EU. Právní předpisy ČR jsou s těmito unijními předpisy plně v souladu.

Energetický regulační úřad rovněž na základě energetického zákona vykonává své kontrolní pravomoci tak, aby bylo zajištěno efektivní monitorování dodržování povinností všemi účastníky trhu s plynem vyplývajících z právních předpisů evropského i národního práva a z relevantních právně závazných rozhodnutí Úřadu, a ukládá účinné, přiměřené a odrazující

sankce plynárenským podnikům, které poruší své povinnosti. Dohlíží na soulad činnosti přepravní společnosti a distribučních společností, vlastníků soustav a soutěžitelů v plynárenství s příslušnými právními předpisy EU, včetně přeshraniční problematiky. K tomuto účelu především monitoruje a dohlíží na dodržování příslušných ustanovení energetického zákona týkajících se nezávislosti provozovatele přepravní soustavy, jakož i rozhodnutí o certifikaci. Pro případ zjištění porušení příslušných ustanovení energetického zákona v této oblasti je Energetický regulační úřad jednak nadán pravomocí udělit odpovídající sankce stanovené právním řádem v souladu s čl. 41 odst. 4 písm. d) směrnice 2009/73/ES, jednak pravomocí zrušit za zákonem stanovených podmínek certifikát nezávislosti.

Dnem 1. ledna 2016 nabyla účinnosti (s výjimkou několika ustanovení) novela energetického zákona (zákon č. 131/2015 Sb.). Energetický zákon se novelizoval zejména z důvodu nutnosti zajistit soulad s novým občanským zákoníkem, novým kontrolním řádem a posílit ochranu spotřebitele. Důvodem bylo rovněž odstranění nesrovnalostí, které vyplynuly z dosavadních zkušeností účastníků energetických trhů a v neposlední řadě i evropská legislativa, kterou bylo nutné implementovat do národního právního řádu. Jedná se zejména o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES, a dále jde o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 1227/2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií.

S novelou energetického zákona vyvstala potřeba novelizace mnohých vyhlášek, které tyto zákony provádějí. Některé z vyhlášek vydal Energetický regulační úřad již v roce 2015 s účinností od 1. ledna 2016, tedy se stejnou účinností jakou měla novela energetického zákona. Veškeré změny v právních předpisech, které Energetický regulační úřad provedl, byly konzultovány s dotčenými subjekty. Ze strany úřadu je vždy při tvorbě nebo úpravě legislativy kladen důraz na maximální transparentnost, nediskriminační přístup a eliminaci negativních dopadů pro trh s plynem v ČR.

V roce 2016 Energetický regulační úřad vydal další vyhlášky, které ještě v mnoha ohledech reagují na novelu energetického zákona. I tyto vyhlášky byly konzultovány s dotčenými subjekty tak, aby bylo dosaženo maximální transparentnosti, nediskriminačního přístupu a eliminovaly se negativní dopady pro trh s plynem v ČR. V roce 2016 vydal Energetický regulační úřad následující vyhlášky pro oblast plynárenství:

- vyhláška č. 8/2016 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích reagovala kromě novely energetického zákona i na změny v souvislosti s rekodifikací občanského práva a poznatky z aplikační praxe. Napravila zejména nedostatečnou přehlednost právní úpravy a odstranila nadbytečná nebo neúčelná ustanovení stávající vyhlášky (např. doklady o obchodním majetku, výčet smluv dokládajících vlastnické nebo užívací právo k energetickému zařízení);
- vyhláška č. 70/2016 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích reagovala na změnu pojmosloví v energetickém zákoně a dále též upřesnila a doplnila stávající základní, resp. minimální, standardy vyúčtování dodávky energie zákazníkovi. Vyhláška reagovala i na požadavky spotřebitelů energií týkající transparentnosti vyúčtování - Energetický regulační úřad předpokládá, že vyhláška bude mít dopad i na objektivitu rozhodování spotřebitelů za účelem úspor, ať už se jedná o účinné využívání energií či správnou volbu dodavatele;

- vyhláška č. 404/2016 Sb., o náležitostech a členění výkazů nezbytných pro zpracování zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích, včetně termínů, rozsahu a pravidel pro sestavování výkazů (statistická vyhláška) upravila zcela nově sběr statistických dat, které jsou dále využívány ke zpracování ročních a čtvrtletních zpráv o provozu soustav v energetických odvětvích. Uvedené zprávy jsou základním zdrojem dat pro státní i nestátní instituce, odbornou a laickou veřejnost. Zprávy zároveň slouží jako podklad pro další práce a analýzy institucí jako je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Český statistický úřad, Ministerstvo zahraničních věcí ČR nebo Operátor trhu.

Pokud jde o plnění závazných rozhodnutí Agentury a Komise ze strany Energetického regulačního úřadu, v roce 2016 nebyla takováto rozhodnutí vůči úřadu učiněna.

4.2. Prosazování hospodářské soutěže

4.2.1. Velkoobchodní trhy

4.2.1.1. Sledování úrovně cen, úrovně transparentnosti, úrovně a efektivnosti otevření trhu a hospodářské soutěže

Plyn mohou subjekty obchodující na velkoobchodním trhu pořizovat nákupem na základě dlouhodobých kontraktů, nákupem na komoditních burzách nebo nákupem od jiného obchodníka. Patrně nejvýznamnější vliv při utváření velkoobchodních cen stále přetrvává u dlouhodobých kontraktů s ruskými nebo norskými producenty plynu. Dlouhodobé kontrakty bývají uzavírány na velice dlouhá období dosahující i 30 let. U těchto kontraktů v minulých letech došlo k určitým úpravám ve výpočtu prodejní ceny, ale samotné dlouhodobé kontrakty zrušeny nebyly.

Energetický regulační úřad nestanovuje ani neovlivňuje výši cen plynu obchodovaného na velkoobchodním trhu. Trh s plynem v ČR je plně liberalizován od roku 2007. Velkoobchodní ceny závisejí pouze na vzájemné dohodě mezi subjekty a na aktuální situaci na trhu.

Rok 2016 byl pro všechny účastníky trhu s plynem v České republice přelomový, neboť s účinností od 1. července 2016 došlo k zásadní změně ve způsobu vyrovnávání rozdílů vzniklého mezi množstvím plynu vstupujícím do plynárenské soustavy a množstvím plynu z této soustavy vystupujícím. Do tohoto data bylo možné vzniklou odchylku vyrovnávat naturálním způsobem, od 1. července 2016 je pouze možné finanční vyrovnávání vzniklého rozdílů. Součástí provedených změn byla rovněž úprava trhů organizovaných operátorem trhu.

Vnitrodenní trh s plynem

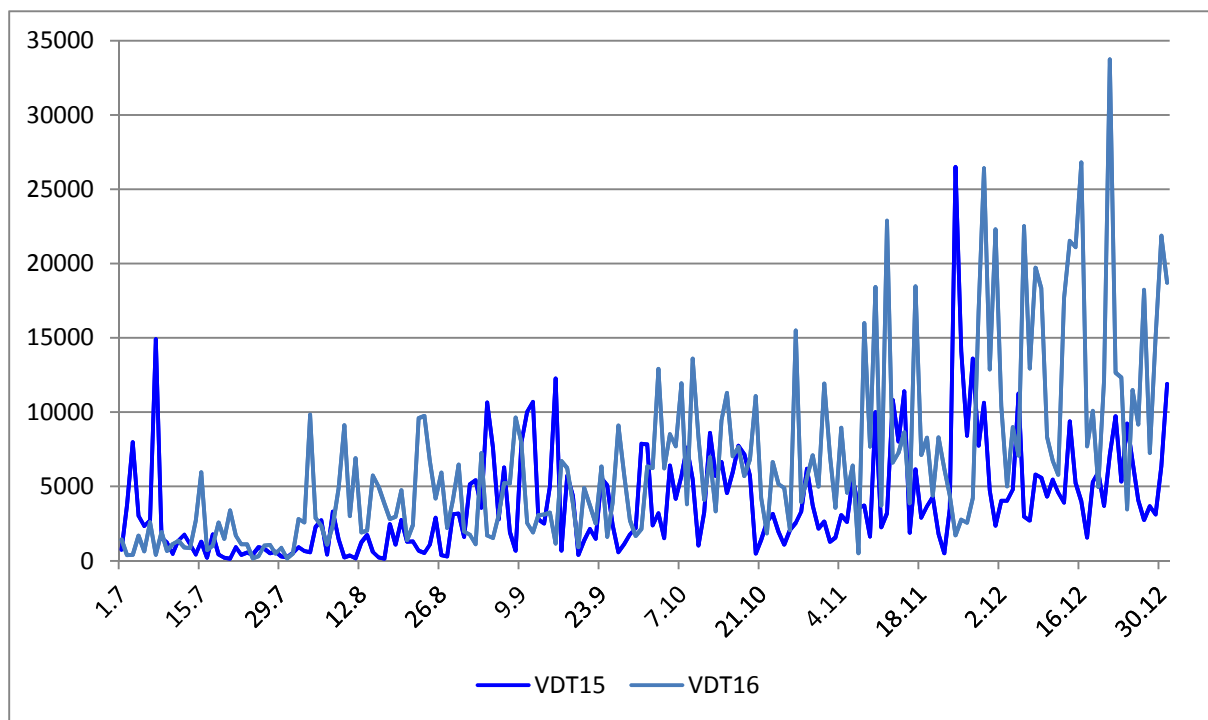
Držitel výlučné licence na činnosti operátora trhu v ČR, společnost OTE, a.s., organizuje od roku 2010 krátkodobý trh s plynem. Novelou vyhlášky o Pravidlech trhu s plynem byl denní trh organizovaný operátorem trhu z důvodu minimálního zájmu účastníků trhu s plynem zrušen. Vnitrodenní trh s plynem naproti tomu zaznamenal dynamický vývoj. Tento trh byl v souvislosti s potřebou zajistit dlouhodobě stabilní a z regulatorního hlediska predikovatelnou platformu pro obchodování plynu nezbytného pro vyrovnávání, stanoven jako platforma, na níž budou provozovatelem přepravní soustavy prováděny vyrovnávací akce. Tento trh si i v roce 2016 udržel vysokou atraktivitu pro účastníky trhu s plynem.

Z hlediska objemu zobchodovaného množství plynu došlo proti roku 2015 k poklesu o 6,71 procenta (v roce 2015 se zobchodovalo 2 228 GWh plynu, v roce 2016 se zobchodovalo 2 088 GWh plynu). Průměrná cena obchodovaného plynu na vnitrodenním trhu v roce 2016 činila 15,09 EUR/MWh.

Z hlediska provedených úprav je z pohledu likvidity tohoto trhu vhodné hodnotit období od 1. července 2016 do 31. prosince 2016 (graf 12). Meziročně došlo v tomto období k navýšení objemu zobchodovaného plynu ze 712 GWh v roce 2015 na 1 212 GWh v roce 2016. Meziročně tak došlo k navýšení o 70,24 procenta.

Graf 13 Množství zobchodovaného plynu v letech 2015 a 2016 (od 1. 7. do 31. 12.)

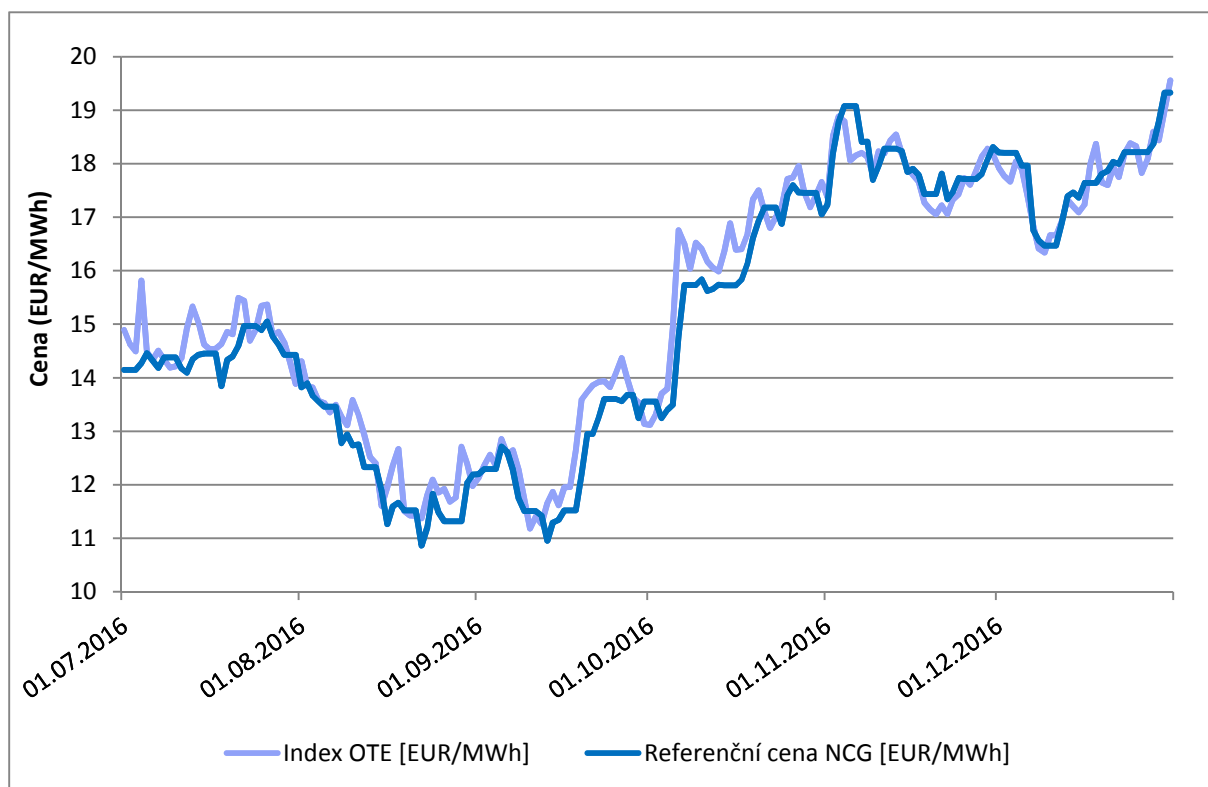

Zdroj: OTE, a. s.

Vážený průměr cen vnitrodenního trhu s plynem organizovaného operátorem trhu v roce 2016 kopíroval průběh váženého průměru cen porovnatelného produktu platformy NCG obchodovaného na spotovém trhu v rámci burzy European Energy Exchange AG (EEX).

Porovnáním váženého průměru cen zrealizovaných obchodů v roce 2016 na vnitrodenním trhu a na NCG lze konstatovat, že ceny zobchodovaného plynu na vnitrodenním trhu s plynem odpovídají cenám platformy NCG, která je v regionu zdaleka nejlíkvidnějším obchodním místem. Podrobnější porovnání vývoje cen na vybraných vnitrodenních trzích je uveden v grafu 14.

Graf 14 Porovnání ceny Indexu OTE s NCG

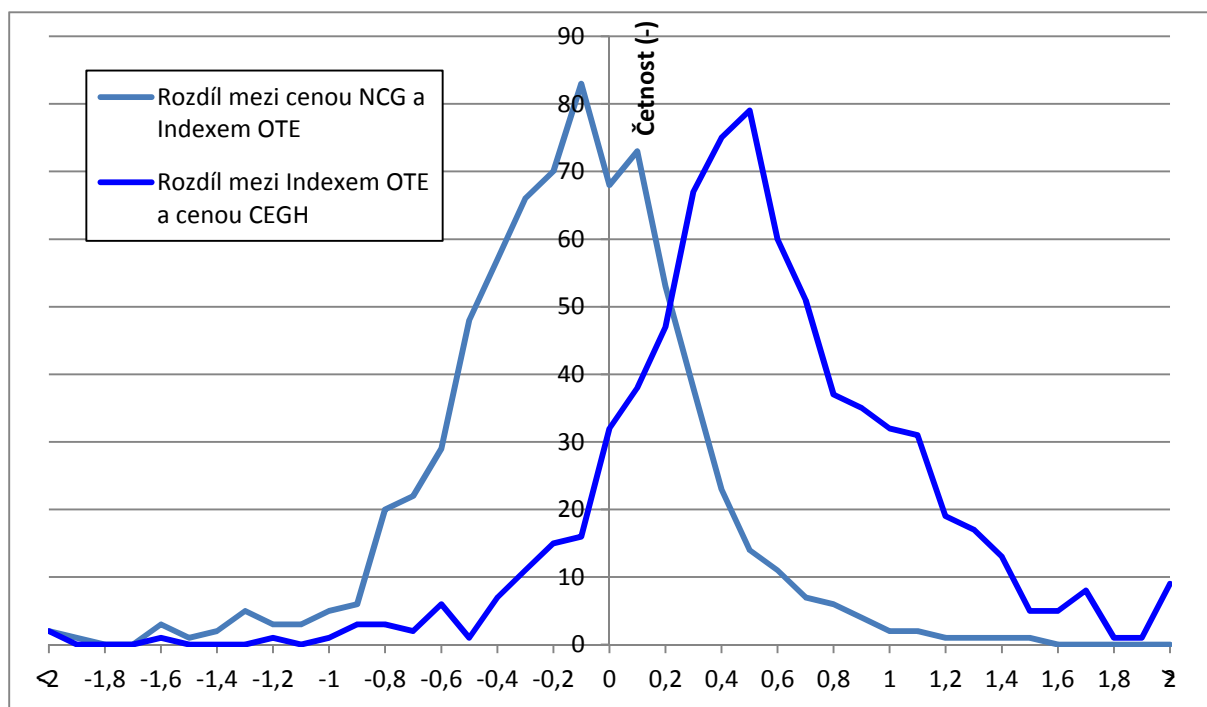

Zdroj: OTE, a. s.

Z pohledu roku 2016 byl zachován rostoucí trend zájmu o využití vnitrodenního trhu ze strany účastníků trhu s plynem, a je proto možno označit jej za životaschopnou obchodní platformu, která potvrdila potenciál dalšího růstu v kontextu rozvoje trhu s plynem v ČR. Díky trendu navyšování zájmu účastníků trhu jej lze považovat za plnohodnotnou platformu, na níž lze realizovat obchodní záměry.

Pro účastníky trhu s plynem je klíčové, že je vnitrodenní trh s plynem schopen realizovat nárazově vysoké objemy denních obchodů, při nichž se cena výrazně neodlišuje od klíčového referenčního trhu pro ČR, kterým je hub NCG. Cena zároveň zůstává nižší než na rakouském hubu CEGH. Četnost rozdílů cen Indexu OTE proti NCG a CEGH je uveden v grafu 15.

Graf 15 Porovnání četnosti rozdílu ceny OTE proti NCG a CEGH

Zdroj: OTE, a. s.

Organizovaný krátkodobý trh s plynem v ČR ve formě vnitrodenního trhu představuje pro účastníky trhu díky výraznému nárůstu likvidity spolehlivou zárukou, že mohou velmi flexibilně reagovat na aktuální situaci na trhu nebo v plynárenské soustavě. Vnitrodenní trh s plynem působí rovněž jako cenotvorný element, protože cena na něm realizovaná při obchodních transakcích je ve stále větší míře využívána jako vodítko pro stanovení ceny jiných kontraktů. Uzavírání obchodů na vnitrodenním trhu s plynem probíhající 24 hodin 7 dní v týdnu, je založeno na principu automatického párování nabídek. Obchodování probíhá v měně euro a obchodovatelnou periodou je jeden plynárenský den. Zúčtování uzavřených obchodů je umožněno v eurech nebo českých korunách. Místem dodání plynu z uzavřených obchodů je český virtuální obchodní bod organizovaný operátorem trhu.

K 31. prosinci 2016 působilo na vnitrodenním trhu s plynem celkově 95 účastníků.

4.2.2. Maloobchodní trhy

Maloobchodním trhem s plynem je označováno prostředí, kde obchodníci s plynem poskytují služby dodávky plynu svým zákazníkům na základě smluvního vztahu. K 31. prosinci 2016 evidoval Energetický regulační úřad v České republice celkem 242 držitele platných licencí na obchod s plynem nebo oprávnění pro obchod s plynem. V roce 2016 působilo na maloobchodním trhu v ČR 98 aktivních obchodníků dodávajících plyn zákazníkům.

K 31. prosinci 2016 byla v České republice evidována 2 840 473 odběrná místa zákazníků připojených k regionálním distribučním soustavám. Oproti stavu z roku 2015 tedy došlo k poklesu počtu odběrných míst o 3 861. Vývoj počtů změn dodavatele plynu za období 2011 - 2016 v jednotlivých kategoriích zákazníků je uveden v tabulce 8.

Tabulka 8 Počet změn dodavatele plynu v období 2011 - 2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Velkoodběratel	537	979	449	330	329	617
Střední odběratel	1 142	2 951	3 061	1 572	1 326	1 973
Maloodběratel	26 994	27 829	29 091	23 704	21 642	28 411
Domácnost	333 268	316 297	264 680	174 783	154 465	172 949
Celkem	361 941	348 056	297 281	200 389	177 762	203 950

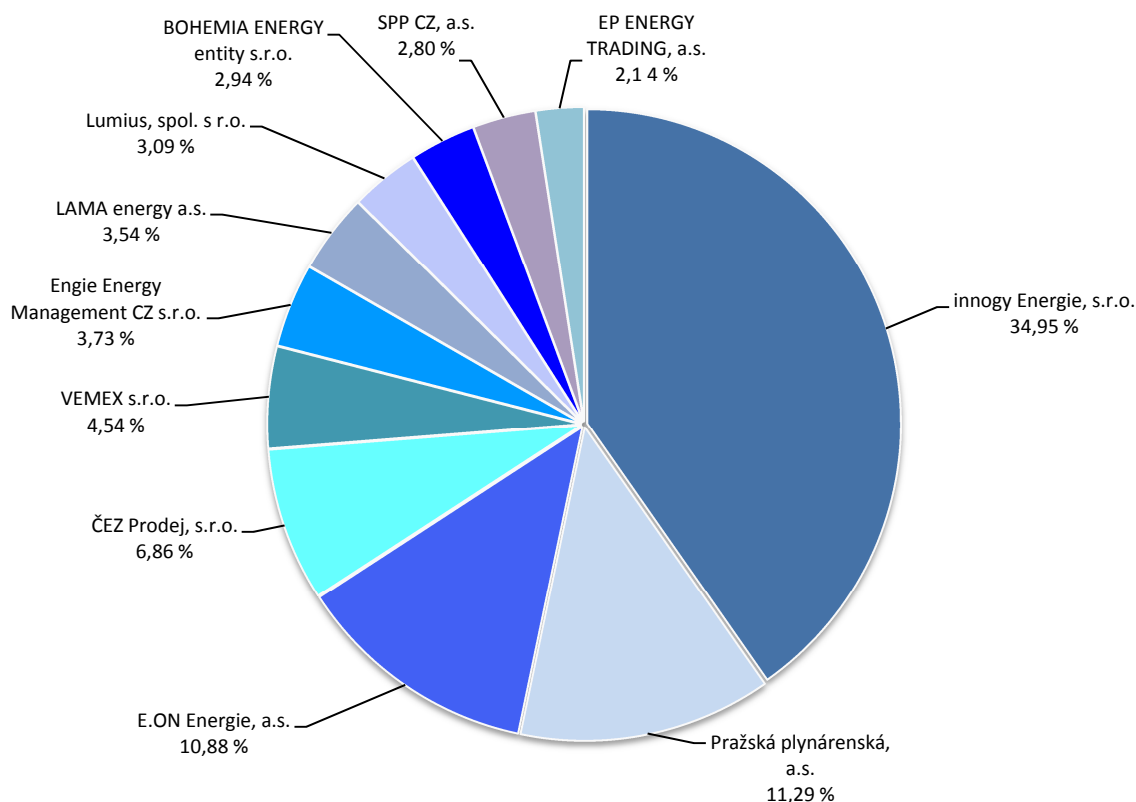
V roce 2016 bylo zaznamenáno celkem 203 950 změn dodavatele plynu, z toho 172 949 změn se uskutečnilo u nejpočetnější kategorie zákazníků, tedy domácností. Tabulka č. 9 vyjadřuje počet změn dodavatele k počtu odběrných míst (switching) za rok 2016.

Tabulka 9 Počet změn dodavatele plynu v roce 2016

Kategorie zákazníka	Počet změn dodavatele	Celkový počet odběrných míst	Switching [%]
Velkoodběratel	617	1 618	38,13
Střední odběratel	1 973	6 823	28,92
Maloodběratel	28 411	199 995	14,21
Domácnost	172 949	2 632 037	6,57
Celkem	203 950	2 840 473	7,18

*Pozn.: Switching – poměr mezi počtem změn dodavatelů plynu za rok a celkovým počtem odběrných míst v uvedeném roce. Zdroj: ERÚ

Graf 16 Podíl obchodníků na dodávkách v roce 2016

V roce 2016 měla největší podíl na trhu, co se týče množství dodaného plynu, společnost innogy Energie, s.r.o. (dříve RWE Energie, s.r.o.), která dodala zákazníkům 34,95 procenta plynu spotřebovaného v České republice.

4.2.2.1. Sledování úrovně cen, úrovně transparentnosti, úrovně a efektivnosti otevření trhu a hospodářské soutěže

Úřad v souladu s energetickým zákonem provádí průběžný monitoring trhu s plynem za účelem zjištění, zda na tomto trhu existuje účinná hospodářská soutěž. Součástí tohoto monitoringu je i vyhodnocování podmínek pro fungování liberalizovaného trhu s plynem v České republice. Na základě analýz provedených v roce 2016 úřad konstatoval, že podmínky pro fungování liberalizovaného trhu s plynem jsou nastaveny správně. Tyto podmínky zajišťují, že lze trh s plynem v České republice označit jako jeden z nejrozvinutějších v rámci Evropské unie. Přesto svých možností změnit dodavatele a zvolit si tak výhodnější podmínky služeb dodávky využívá poměrně malá část zákazníků. Konkurenční tlak na obchodníky s plynem proto není tak silný a řada obchodníků tak může nabízet své služby za vyšší ceny, protože ty jsou jejich zákazníky akceptovány.

4.2.3. Doporučení k cenám dodávek, provádění šetření a uplatňování opatření k prosazování efektivní hospodářské soutěže

Na základě požadavků uvedených ve směrnici 2009/73/ES implementovaných do vnitrostátní právní úpravy ČR, stanovuje ERÚ taková pravidla, která zajišťují bezpečné fungování trhu s plynem a podporují konkurenční prostředí. Trh s plynem je od roku 2007 zcela liberalizován a ERÚ reguluje pouze ty ceny, které nemohou být z technických nebo organizačních důvodů utvářeny tržními mechanismy v rámci konkurenčního prostředí. Na trhu s plynem v ČR působí dlouhodobě několik desítek obchodníků s plynem, kteří nabízejí své služby zákazníkům, v roce 2016 evidoval úřad na maloobchodním trhu 98 aktivních obchodníků s plynem. Trh s plynem v ČR funguje na základě nediskriminačního přístupu, kdy každý obchodník může oslovit libovolného zákazníka a stejně tak i všichni zákazníci mohou uzavřít smlouvu s kterýmkoli obchodníkem. Ceny služeb dodávky a další podmínky dodávky závisí pouze na vzájemné oboustranné dohodě. Rozvinuté konkurenční prostředí na trhu s plynem umožnilo vznik širokého spektra nabídek obchodníků, co do výše ceny, tak i souvisejících obchodních podmínek. Dynamika trhu tak závisí spíše na schopnosti a ochotě zákazníků dodavatele měnit a zajistit si tak pro sebe výhodnější podmínky. Energetický zákon a z něj vycházející prováděcí právní předpisy zaručují všem zákazníkům právo změny dodavatele plynu. Tato změna je bezplatná. Při dodržení stávajících obchodních podmínek má tedy každý zákazník možnost zvolit si svého dodavatele plynu.

V roce 2016 ERÚ v rámci výkonu svých pravomocí prováděl v souladu s § 17 EZ průběžný monitoring uplatňování omezujících nebo nepřiměřených podmínek ve smlouvách na trhu s plynem omezujících nebo vylučujících práva zákazníka a dále monitoroval stav hospodářské soutěže na velkoobchodním a maloobchodním trhu s plynem. V rámci prováděného monitoringu úřad nezjistil, že by na trhu s plynem byly uplatňovány postupy nebo nástroje omezující práva zákazníků nebo narušovaly hospodářskou soutěž, a neuložil tak v roce 2016 žádné opatření k odstranění příčin bránících účinné hospodářské soutěži na trhu s plynem.

Energetický regulační úřad v souladu se svou povinností chránit spotřebitele začal v druhé polovině roku 2016 zveřejňovat na svých internetových stránkách indikativní ceny služby dodávky plynu s cílem zvýšení informovanosti spotřebitelů. Tato cena slouží jako orientační hodnota pro spotřebitele. Indikativní ceny představují pro zákazníka nezávaznou informaci o tom, zda ceny, za které pořizuje služby dodávky plynu, odpovídají reálné situaci na maloobchodním trhu s plynem.

V indikativních cenách služeb dodávky jsou zohledněny velkoobchodní ceny vlastního plynu obchodovaného na energetických burzách, za které mají obchodníci s plynem možnost plyn nakoupit pro dané období. Dále obsahují marži obchodníků, která pokrývá náklady obchodníků související se zajištěním služby dodávky plynu pro své zákazníky. Součástí zmíněné marže jsou také odpisy a přiměřený zisk.

Indikativní ceny služeb dodávky plynu představují průměrnou hodnotu, která již v sobě obsahuje jak cenu za odebraný plyn, tak i stálý měsíční plat za dodávku plynu. Naopak v sobě nezahrnují regulované ceny za distribuci a za činnost operátora trhu, které jsou stanovené cenovým rozhodnutím ERÚ.

V kontextu výše uvedeného monitoringu trhu s plynem má ERÚ jisté výhrady ke smlouvám na dobu určitou s automatickou prolongací. Ačkoli jsou tyto smlouvy mezi obchodníky a zákazníky uzavírány na dobrovolné bázi, je tento druh smluv zejména v kombinaci s dalšími závazky (pronájem žárovek, slevy vyplácené dopředu apod.) pro zákazníky většinou nepřehledný, zejména z hlediska rozpoznání termínů, kdy je smlouvu možné vypovědět a za jakých podmínek. Dlouhodobé smlouvy na dobu určitou zároveň snižují dynamiku trhu s plynem, neboť smluvní podmínky jsou ve většině případů nastaveny tak, že není zákazníkovi umožněno ukončení smluvního vztahu bez sankce.

4.3. Bezpečnost dodávek

V této oblasti je kompetentní autoritou Ministerstvo průmyslu a obchodu. Energetický regulační úřad v rámci svých kompetencí pouze sleduje a vyhodnocuje plnění bezpečnostního standardu dodávek plynu v ČR.

5. Ochrana spotřebitele a řešení sporů v elektroenergetice a plynárenství

5.1. Ochrana spotřebitele

Energetický regulační úřad v rámci své působnosti zejména chrání oprávněné zájmy zákazníků a spotřebitelů v energetických odvětvích.

Založení pravomoci Energetického regulačního úřadu k rozhodování takových sporů vyplývá z ustanovení čl. 3 odst. 7 směrnice 2009/72/ES (resp. čl. 3 odst. 3 směrnice 2009/73/ES), podle kterého jsou členské státy povinny zabezpečit vysokou úroveň ochrany spotřebitele také s ohledem na zabezpečení mechanismu řešení sporů. Novelou EZ, provedenou zákonem č. 211/2011 Sb. s účinností od 18. srpna 2011, byla v této souvislosti transponována příslušná ustanovení směrnice 2009/72/ES a směrnice 2009/73/ES ve spojení s Přílohou I. do jednotlivých ustanovení EZ.

Podle ustanovení § 17 odst. 7 písm. e) energetického zákona Energetický regulační úřad na návrh zákazníka v postavení spotřebitele odebírajícího elektřinu, plyn nebo tepelnou energii pro spotřebu v domácnosti nebo zákazníka, který je fyzickou osobou podnikající, rozhoduje

1. spory mezi zákazníkem a držitelem licence o splnění povinností ze smluv, jejichž předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie,
2. určení, zda právní vztah mezi zákazníkem a držitelem licence, jehož předmětem je dodávka nebo distribuce elektřiny, plynu nebo tepelné energie, vznikl, trvá nebo zanikl, a kdy se tak stalo.

Procesně postupuje Energetický regulační úřad dle § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Sporné řízení je zahájeno na návrh spotřebitele, druhou stranou sporu je dodavatel nebo distributor elektřiny, plynu a tepelné energie. V tomto řízení Energetický regulační úřad vychází z důkazů, který byly účastníky řízení navrženy. Pokud navržené důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné.

V souvislosti s agendou Ochrany spotřebitele Energetický regulační úřad v roce 2016 zpracoval a dne 4. srpna 2016 do připomínkového, konzultačního řízení předal nový Etický kodex obchodníka s elektřinou nebo plynem, který nahradí stávající Etický kodex obchodníka v energetických odvětvích ze dne 26. června 2012. Nový kodex byl vydán dne 15. prosince 2016 a obchodníci byli vyzváni k přistoupení k tomuto kodexu.

5.2. Řešení sporů

Energetický regulační úřad v roce 2016 vedl podle čl. 37 odst. 11, čl. 37 odst. 4 písm. e), čl. 37 odst. 5 písm. c) směrnice 2009/72/ES, 107 sporných řízení, kdy na straně navrhovatele na zahájení sporného řízení byla osoba v postavení spotřebitele. Z tohoto počtu řízení bylo v roce 2016 uzavřeno pravomocným rozhodnutím 37 sporných řízení.

ERÚ v roce 2016 vedl dle čl. 41 odst. 11 a čl. 41 odst. 4 písm. e) směrnice 2009/73/ES 20 sporných řízení, kdy na straně navrhovatele na zahájení sporného řízení byla osoba v postavení spotřebitele. Z tohoto počtu řízení byla v roce 2016 uzavřena pravomocným rozhodnutím 4 sporná řízení.